

Rijksinstituut voor Volksgezondheid
en Milieu
*Ministerie van Volksgezondheid,
Welzijn en Sport*

COVID-19

2^e Kamer briefing
28 okt. 2020

Jaap van Dissel

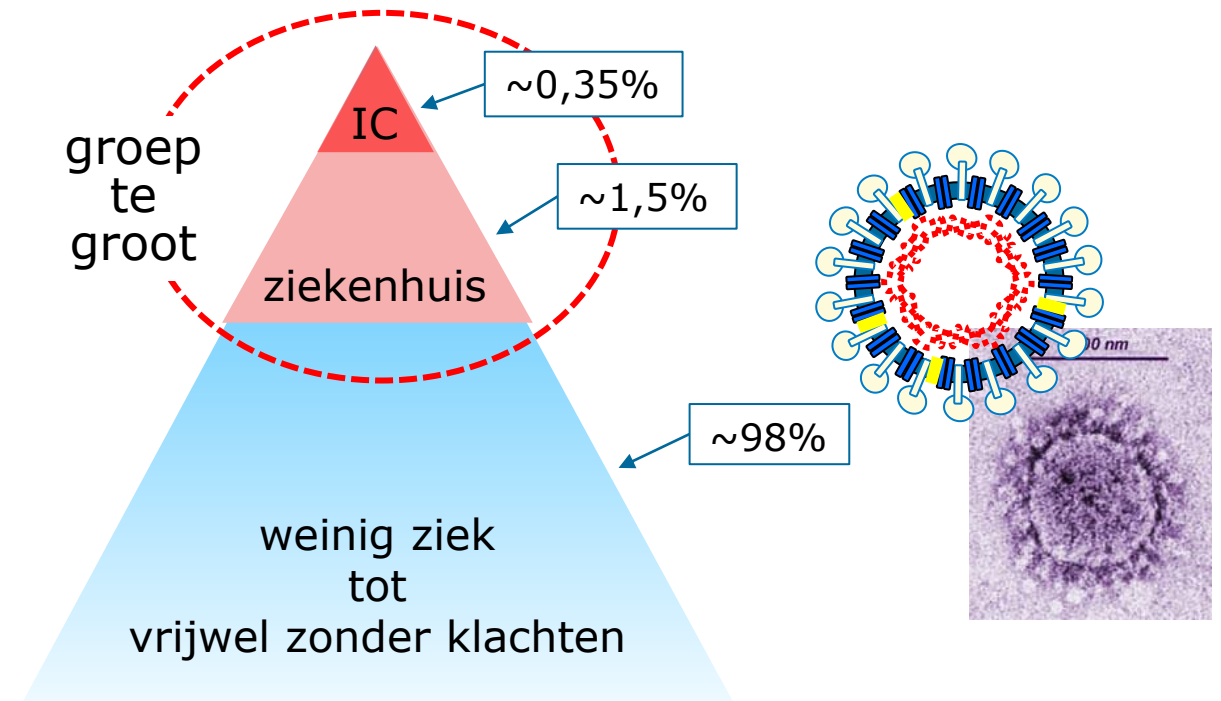
COVID-19 | overzicht

~44.000.000 bevestigde gevallen,
waarvan ~1.200.000 overleden
~én minder dan 10% bevestigd!

- > **Wat is het:**
  - novel Coronavirus-Infected Pneumonia
- > **De symptomen:**
  - incubatietijd: 6 dg (range 2-12 dg)
  - neusverkoudheid, hoesten en griepachtig ziektebeeld ± koorts
  - longontsteking, shocklong ('ARDS')
  - thrombose
- > **De oorzaak:**
  - SARS-CoV-2 (nieuw Coronavirus)
- > **Hoe verspreidt het virus:**
  - mens-op-mens
  - druppel en contact; aërosol-genererende procedures (op IC)
  - verspreiding van pre-symptomatische en symptomatische contacten
  - $R_0 \sim 2,5$; generatietijd $\sim 3-5$ dg

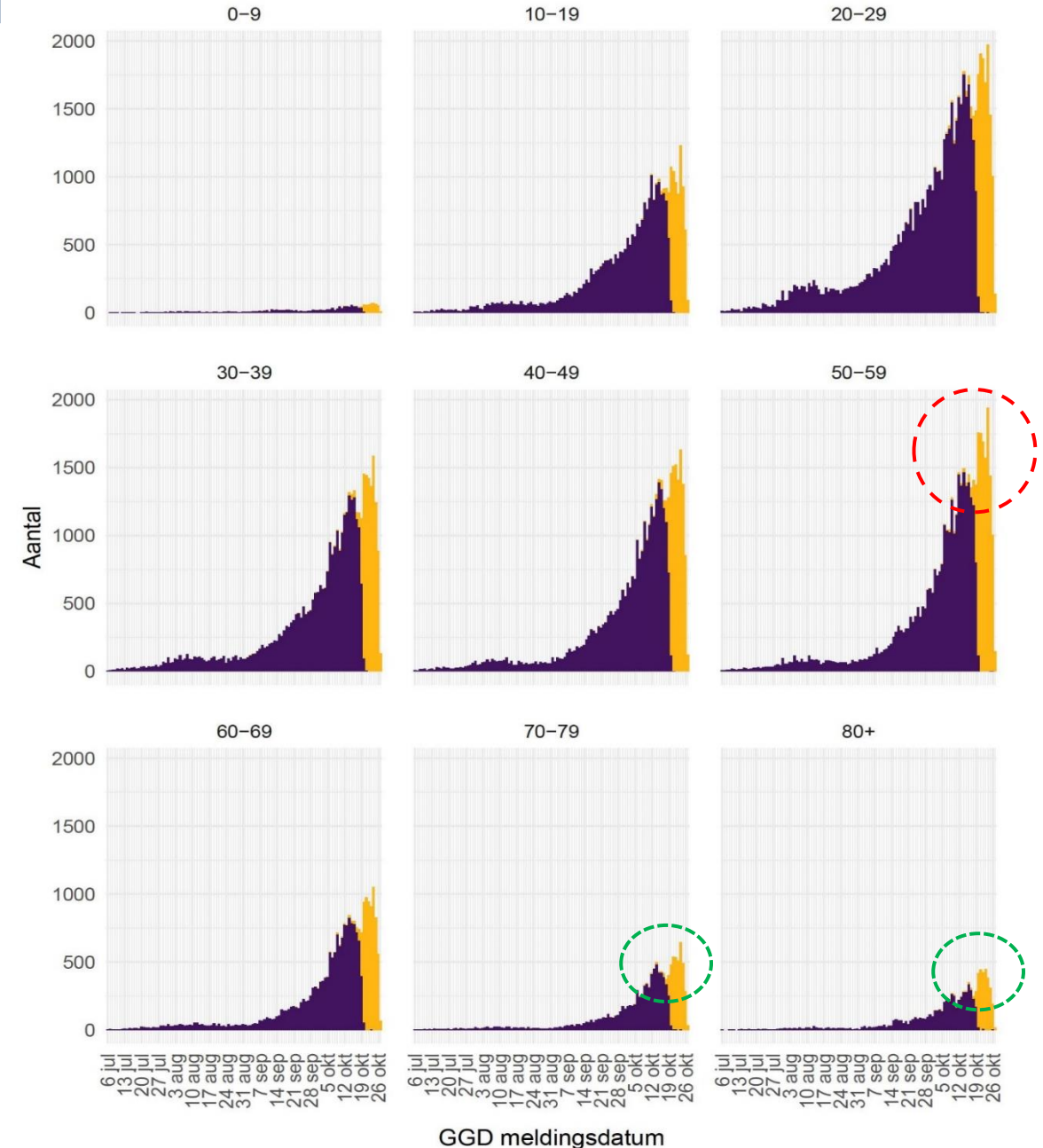
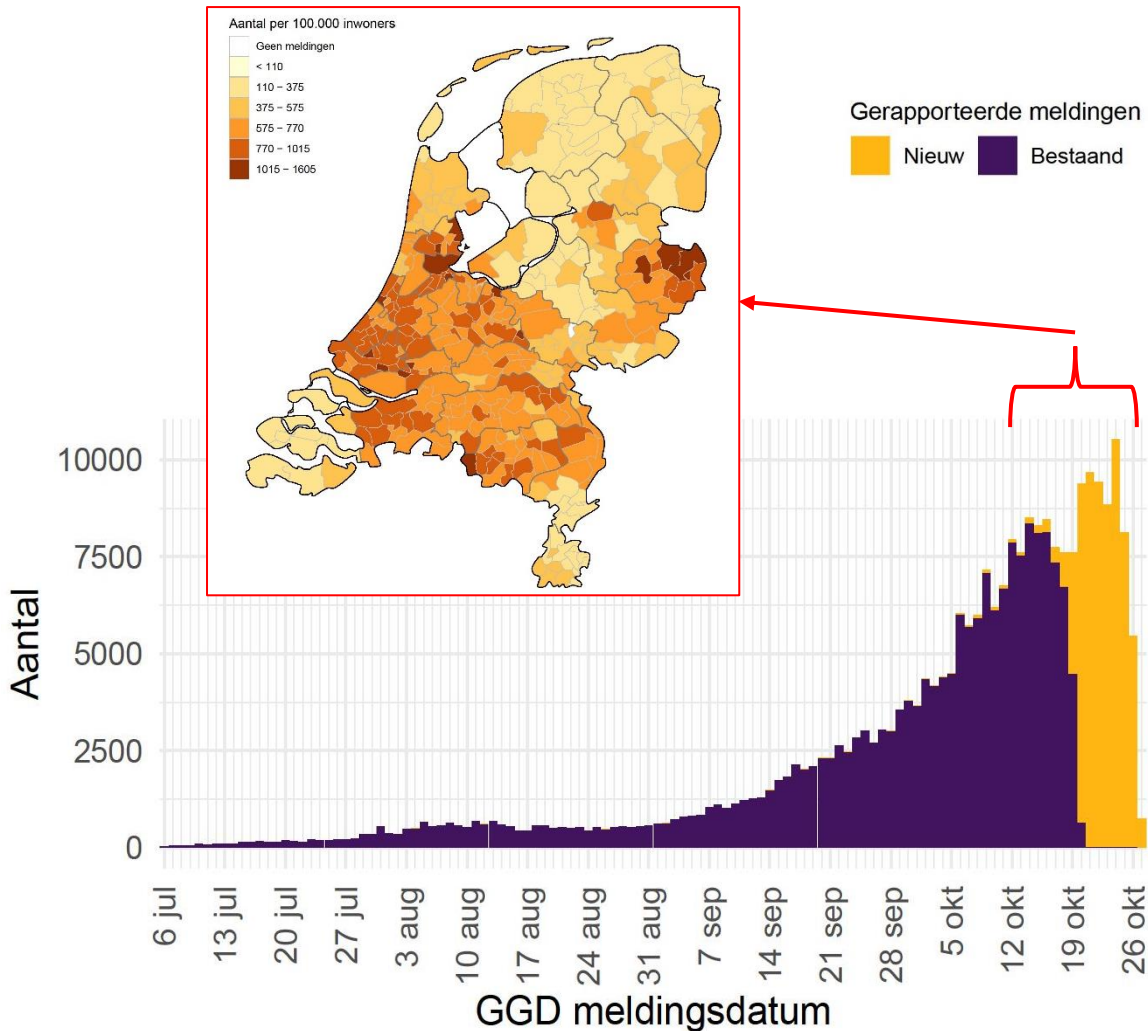
- > **Preventie en behandeling:**
  - handen wassen!!!
  - hygiënische maatregelen gericht tegen contact- en druppelinfectie ($\sim 1,5$ m)
  - adequate ventilatie!
  - handalcohol | ziekenhuis: cohorten, (isolatie)kamer, oogbescherming

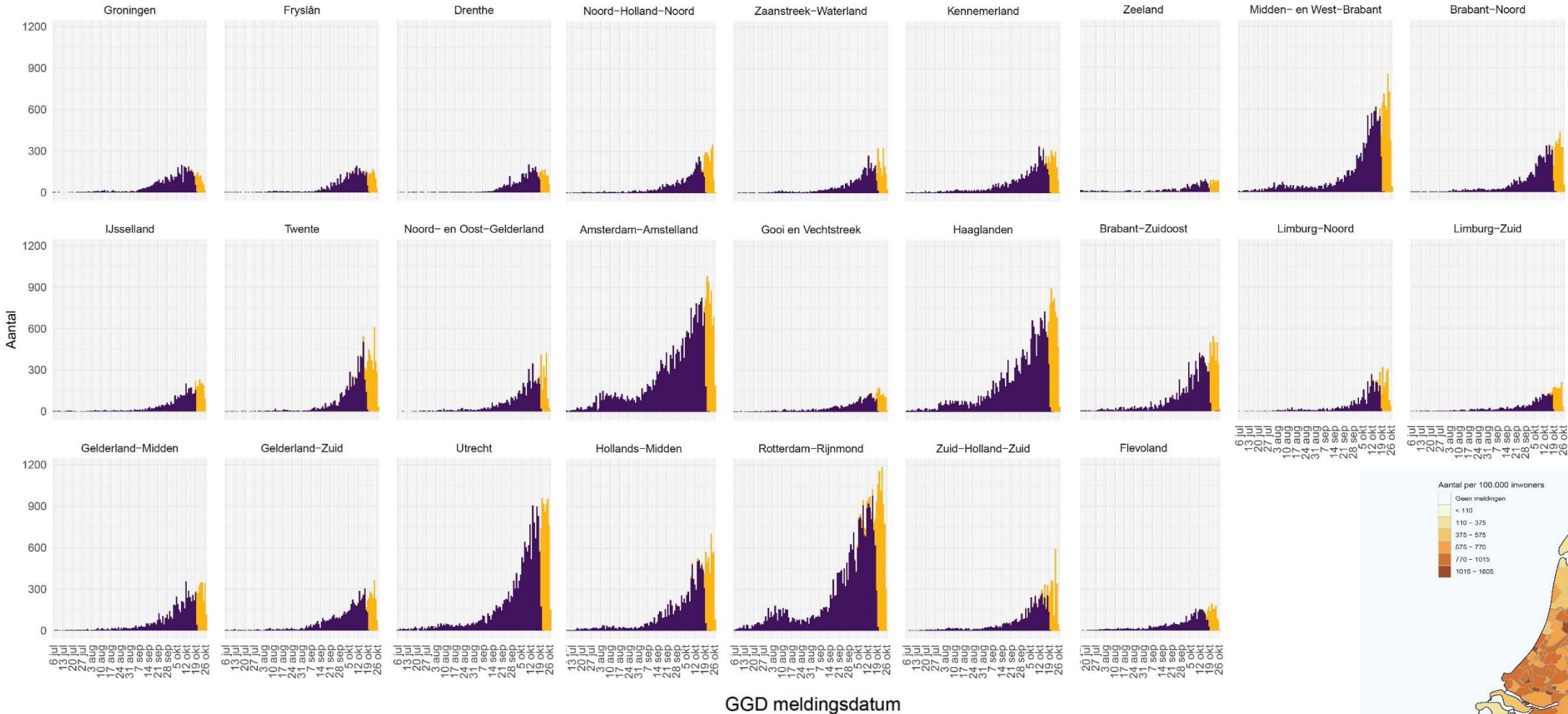
COVID-19 epidemiologie

leeftijd cohorten

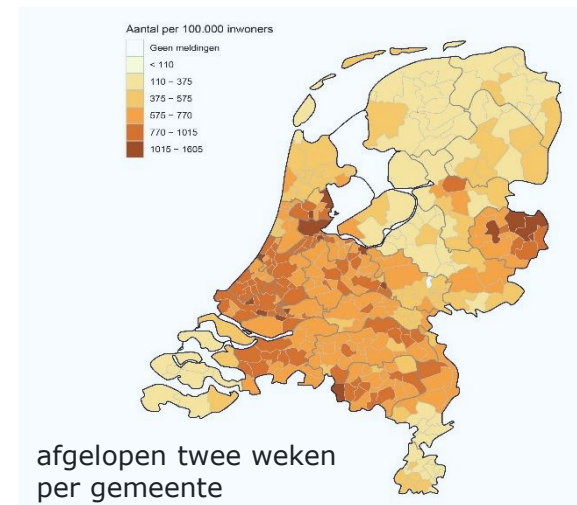
COVID-19 epidemiologie – op veiligheidsregio's

gegevens vanaf begin juli tot nu

Gerapporteerde meldingen
■ Nieuw ■ Bestaand

6 jul 13 jul 20 jul 27 jul 3 aug 6 aug 13 aug 20 aug 27 aug 3 sep 6 sep 13 sep 20 sep 27 sep 4 okt 11 okt 18 okt 25 okt

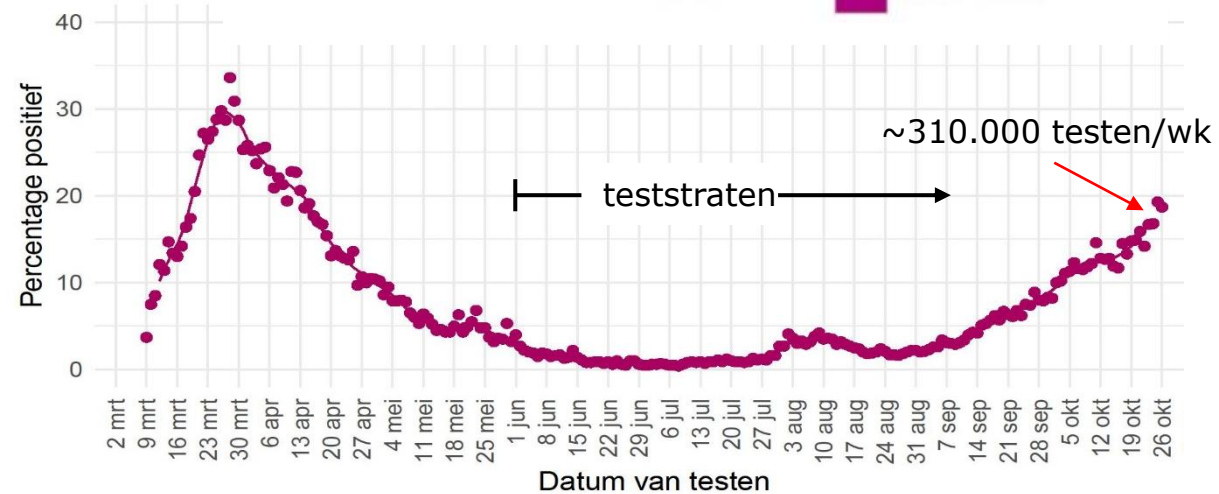
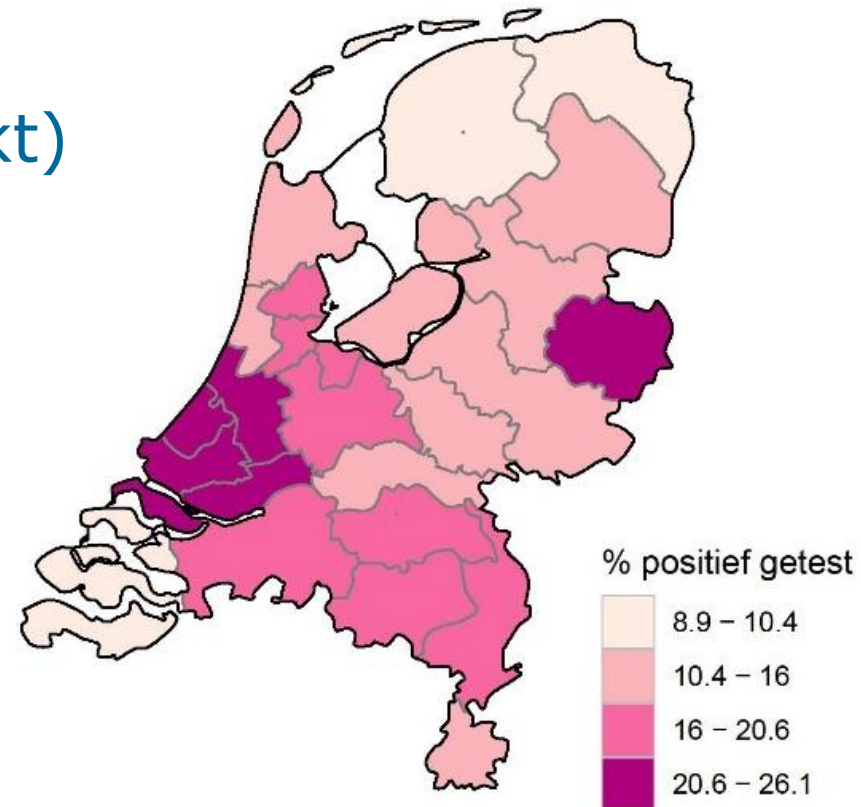
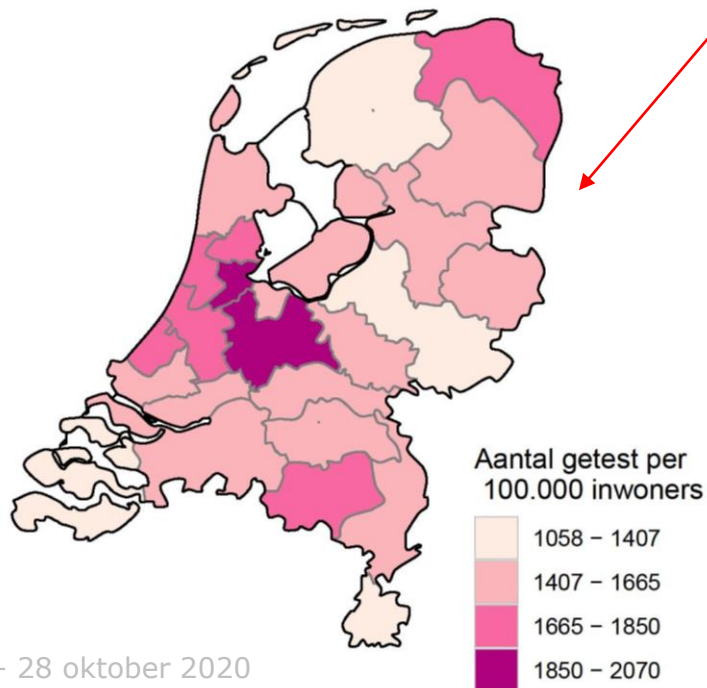
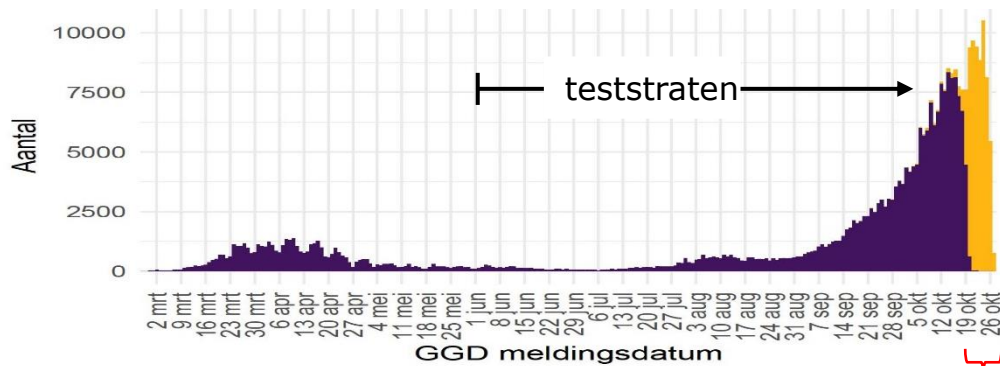

afgelopen twee weken per gemeente

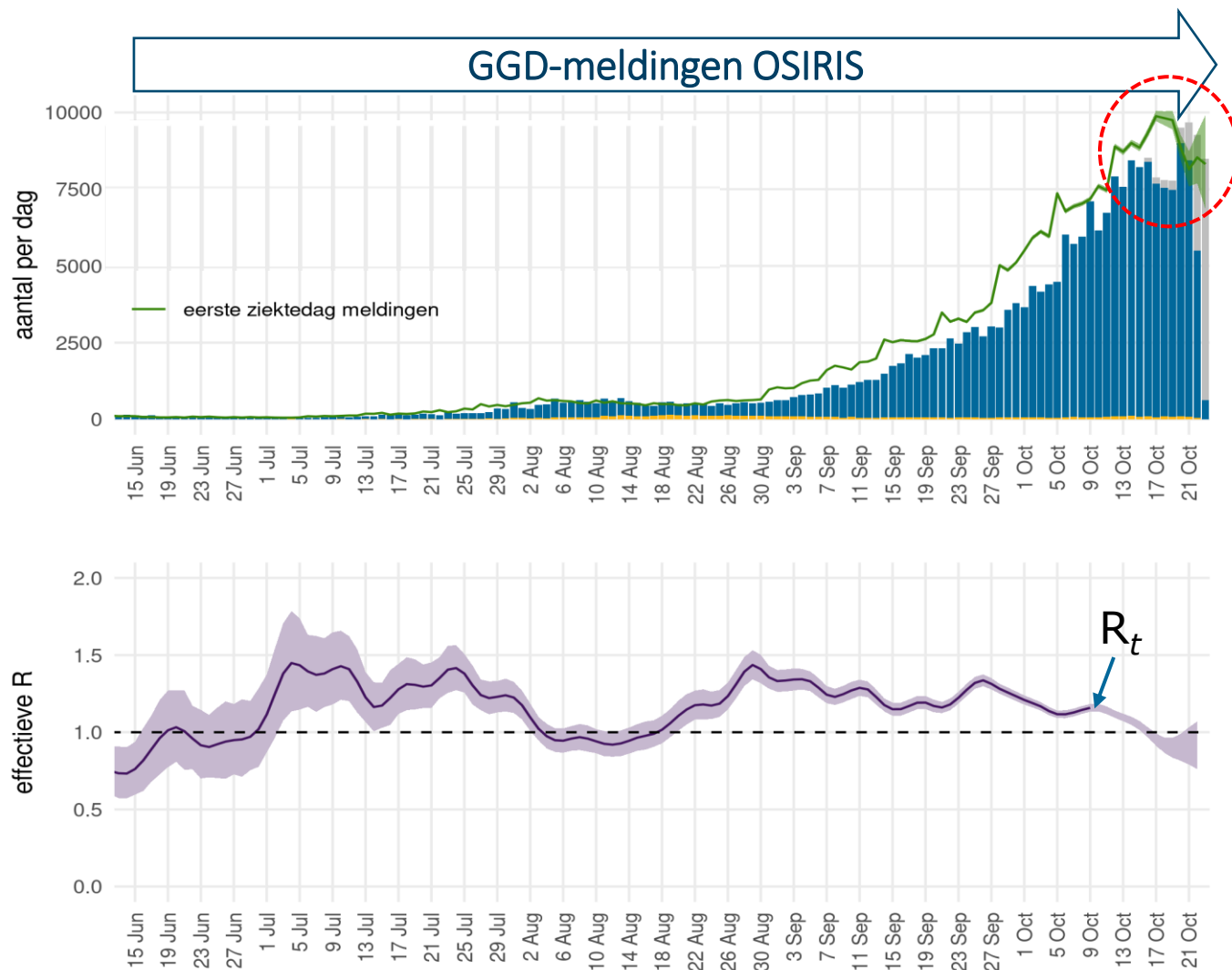

SARS-CoV-2

testen afgelopen kalenderweek (t/m 25 okt)

Indicator transmissie reproductiegetal – Nederland

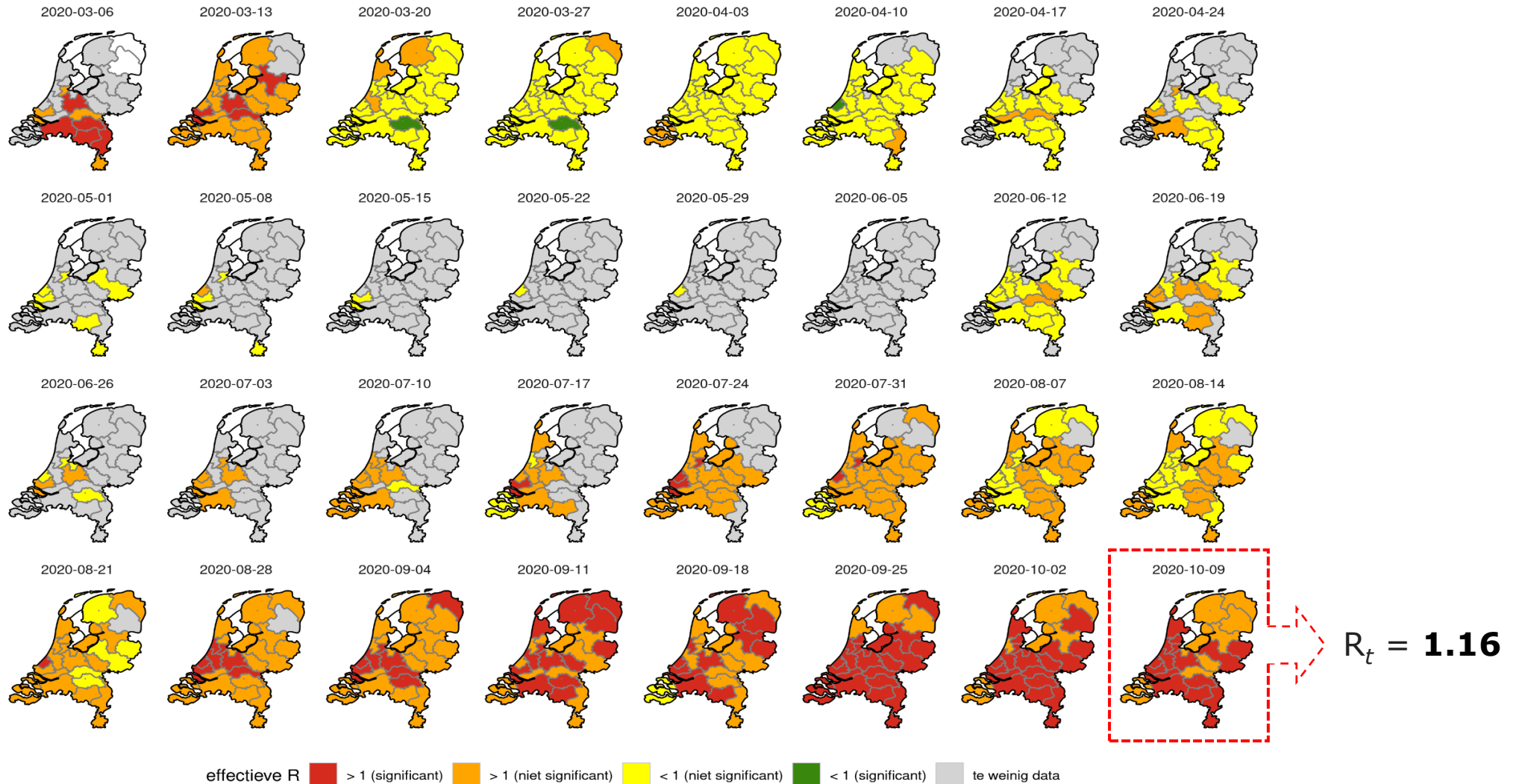
OSIRIS

- › **Blauw**: aantal meldingen melding
  - › **Grijs**: verwachte meldingen (correctie voor rapportage-vertraging)
  - › **Groen**: aantal meldingen naar eerste ziektedag
-
- › **Paars**: reproductiegetal, aantal secundaire besmettingen per geval
    - reflecteert toename en afname van de rode epicurve
  - › R_0 door 1 op 16 maart, en vanaf ~17 mei
  - › $R_t = 9$ oktober: **1.16** (1.13 – 1.18)

Reproductiegetal per veiligheidsregio sedert maart

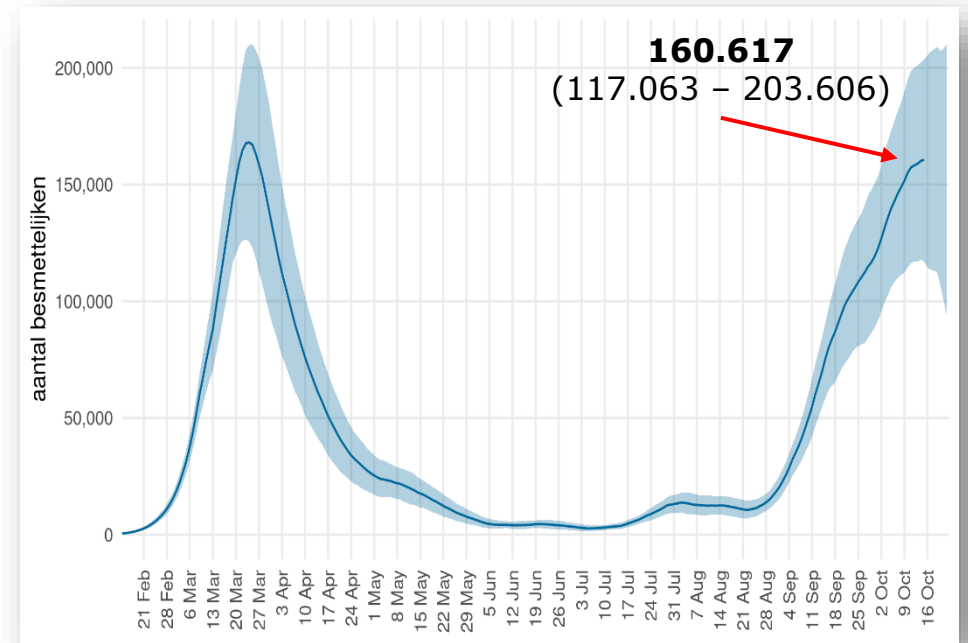
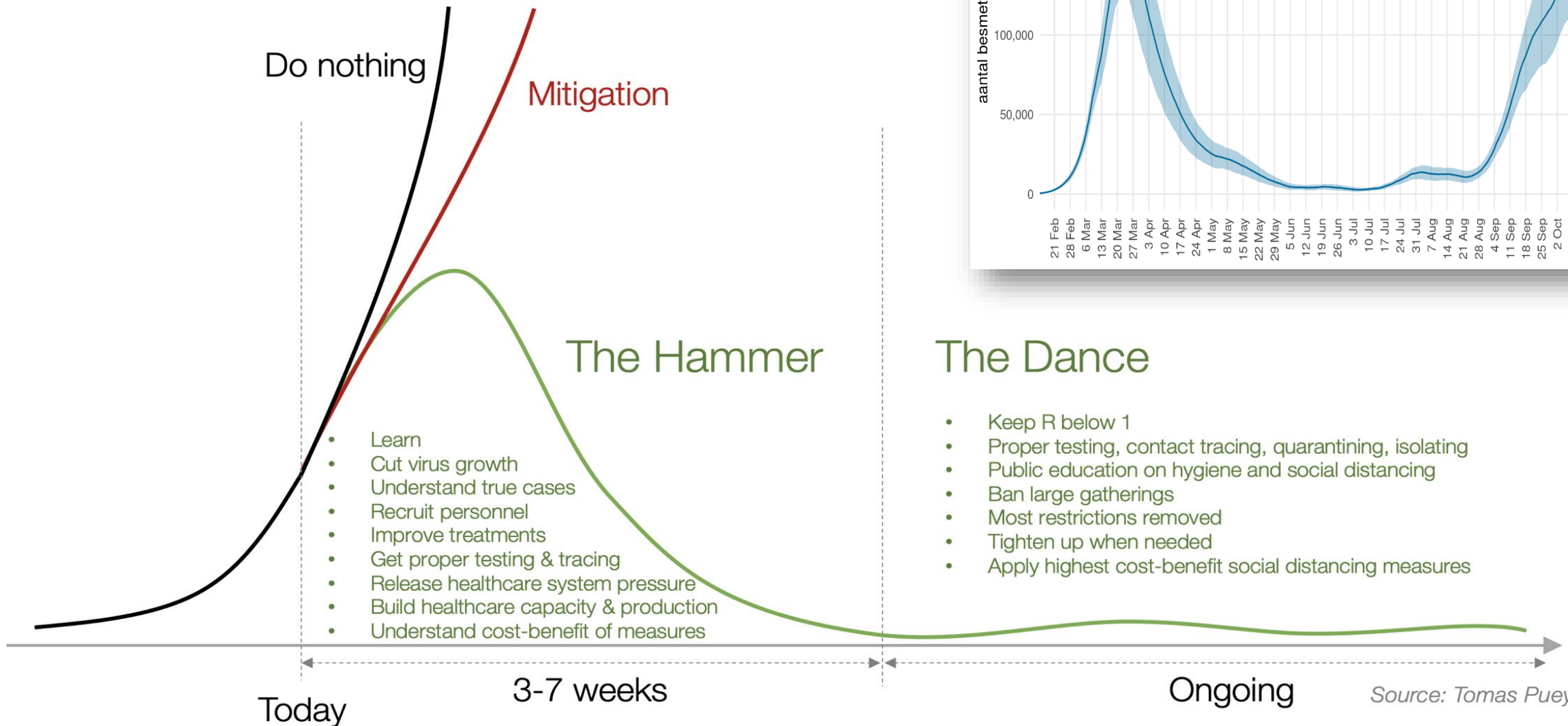
effectieve R gebaseerd op ziekenhuisopnames (tot 2020-06-12) en meldingen (vanaf 2020-06-12) in OSIRIS data 2020-10-23

COVID-19

'The hammer and the dance ...'

Source: Tomas Pueyo

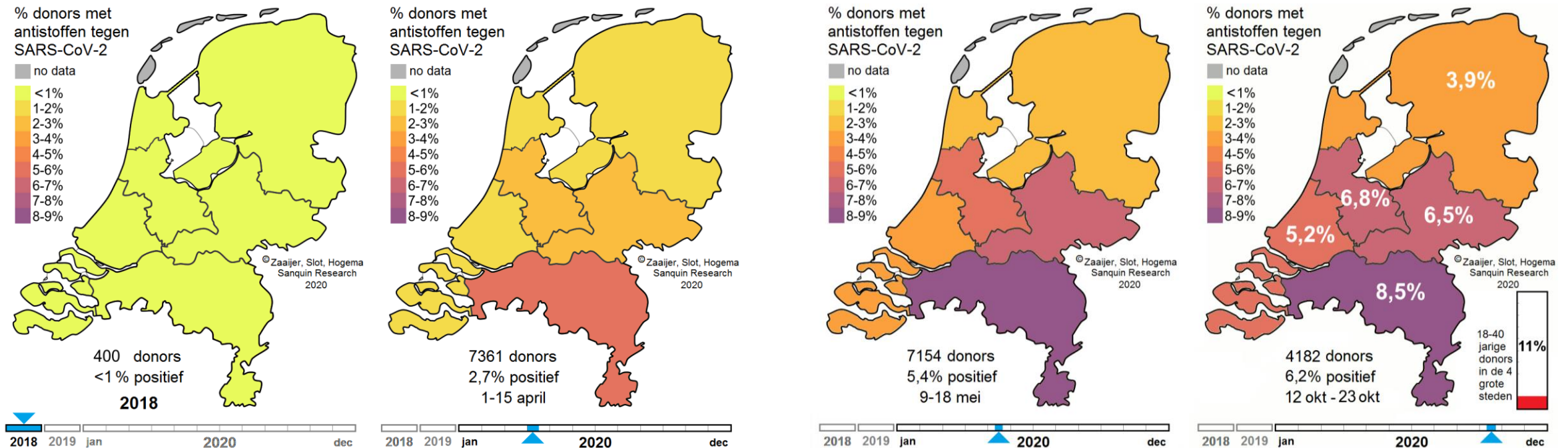
COVID-19 sero-epidemiologie

Sanquin research
 Wantai-total-Ab test op antistoffen tegen SARS-CoV-2
 vanaf maart stabiele, toenemende seroprevalentie
Zaaijer, Slot, Hogema et al, 2020

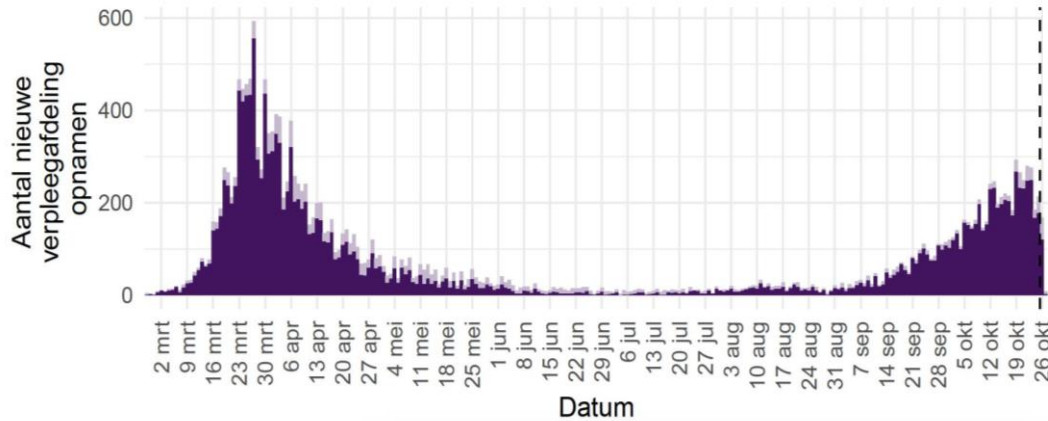
Serologische test
 Test naar een eerder
 doorgemaakt infectie
 (afweer van het
 lichaam)

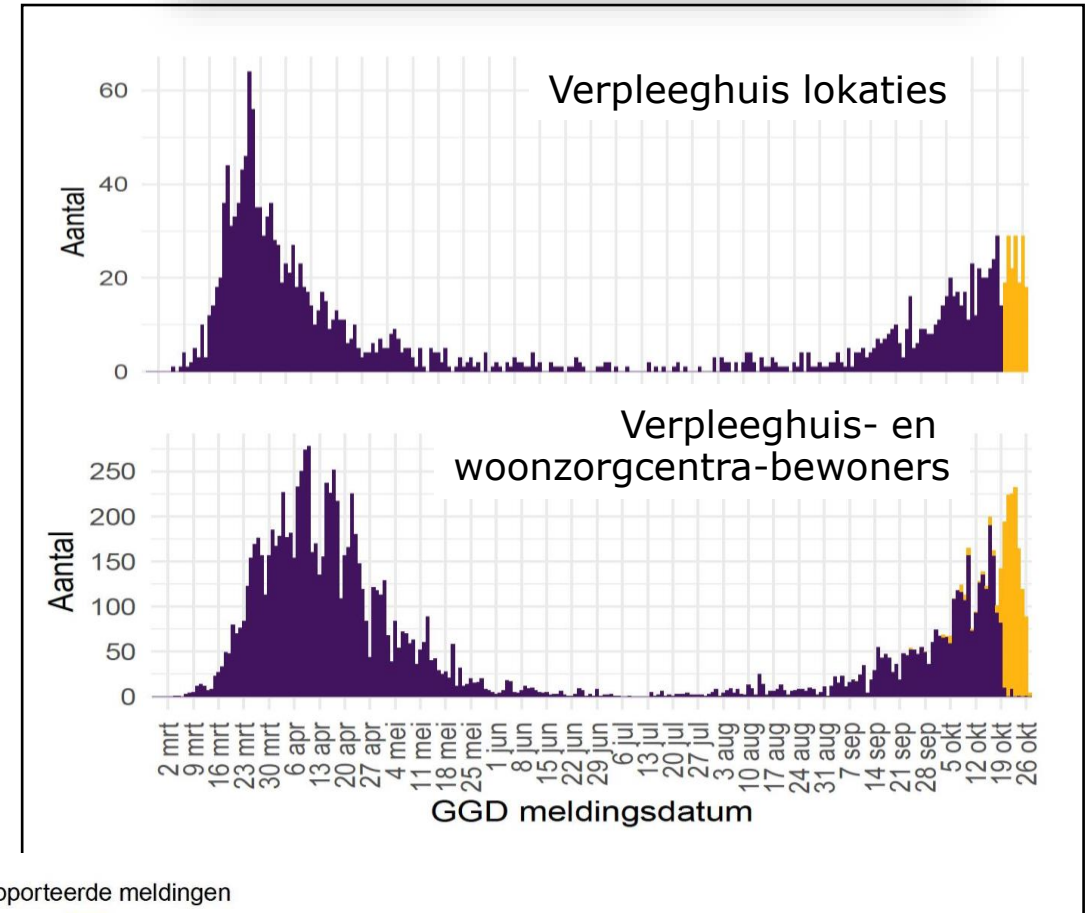
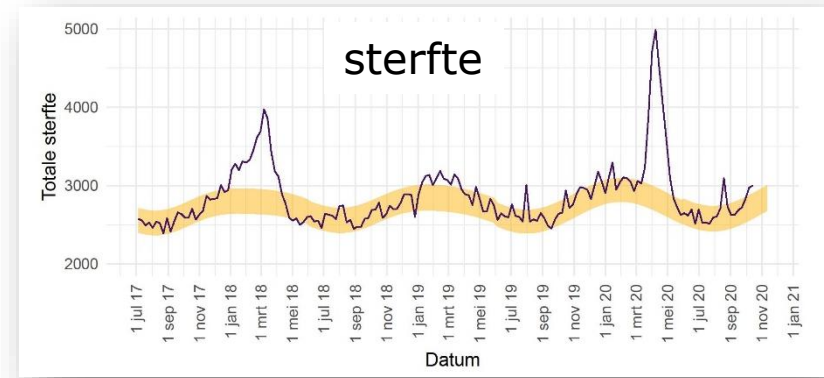
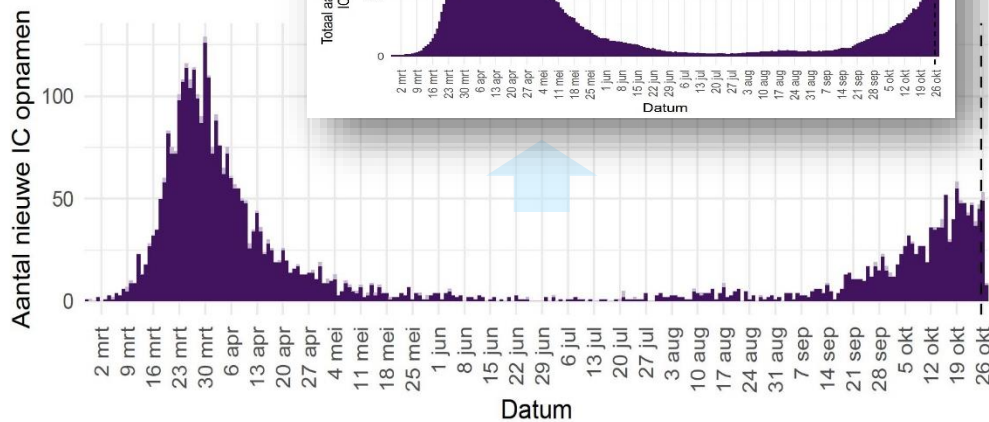
COVID-19 epidemiologie zorginstellingen

verpleegafdeling

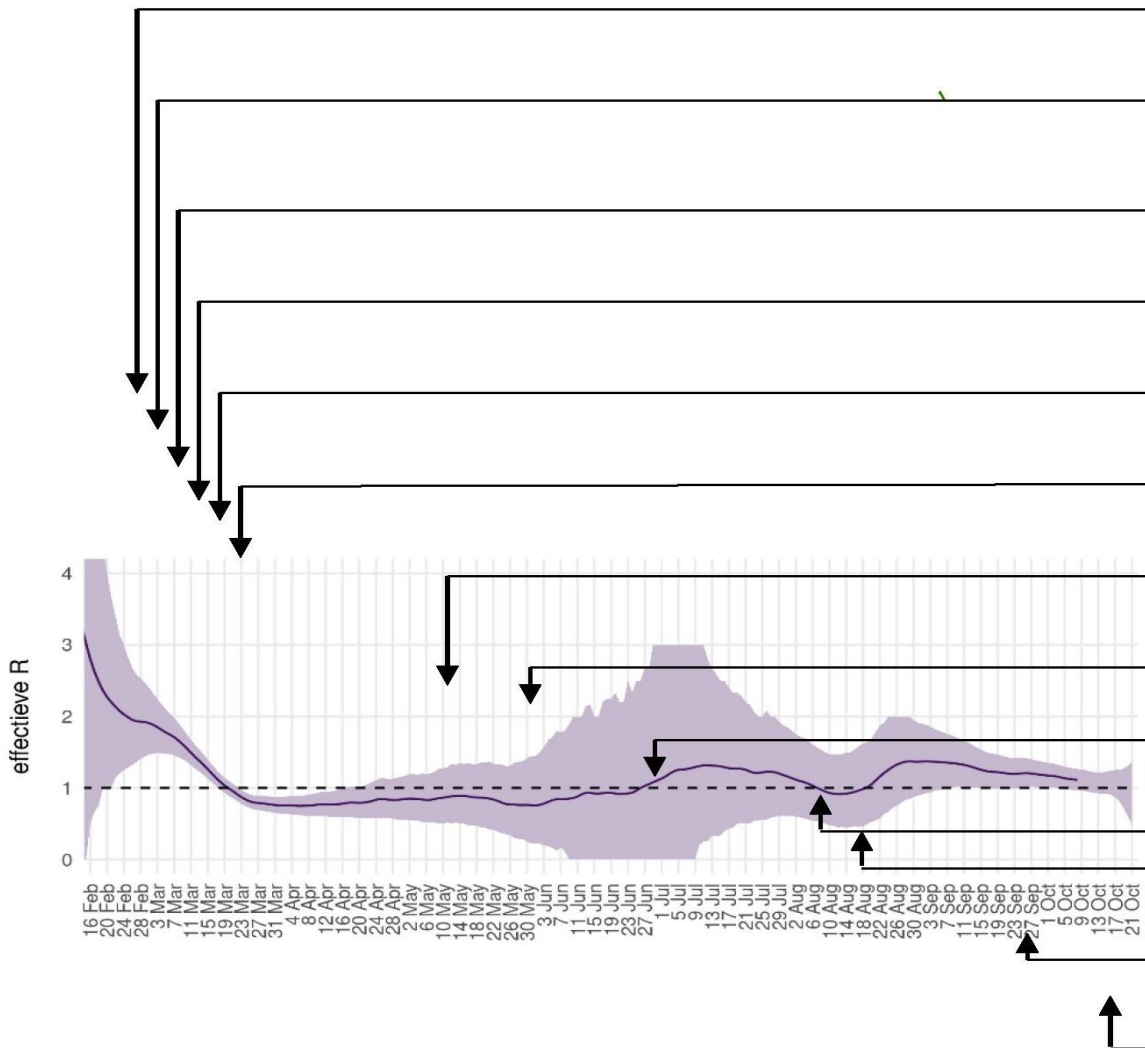
IC-afdeling

Gerapporteerde meldingen
■ Nieuw ■ Bestaand

COVID-19

tijdslijn interventies en R_t

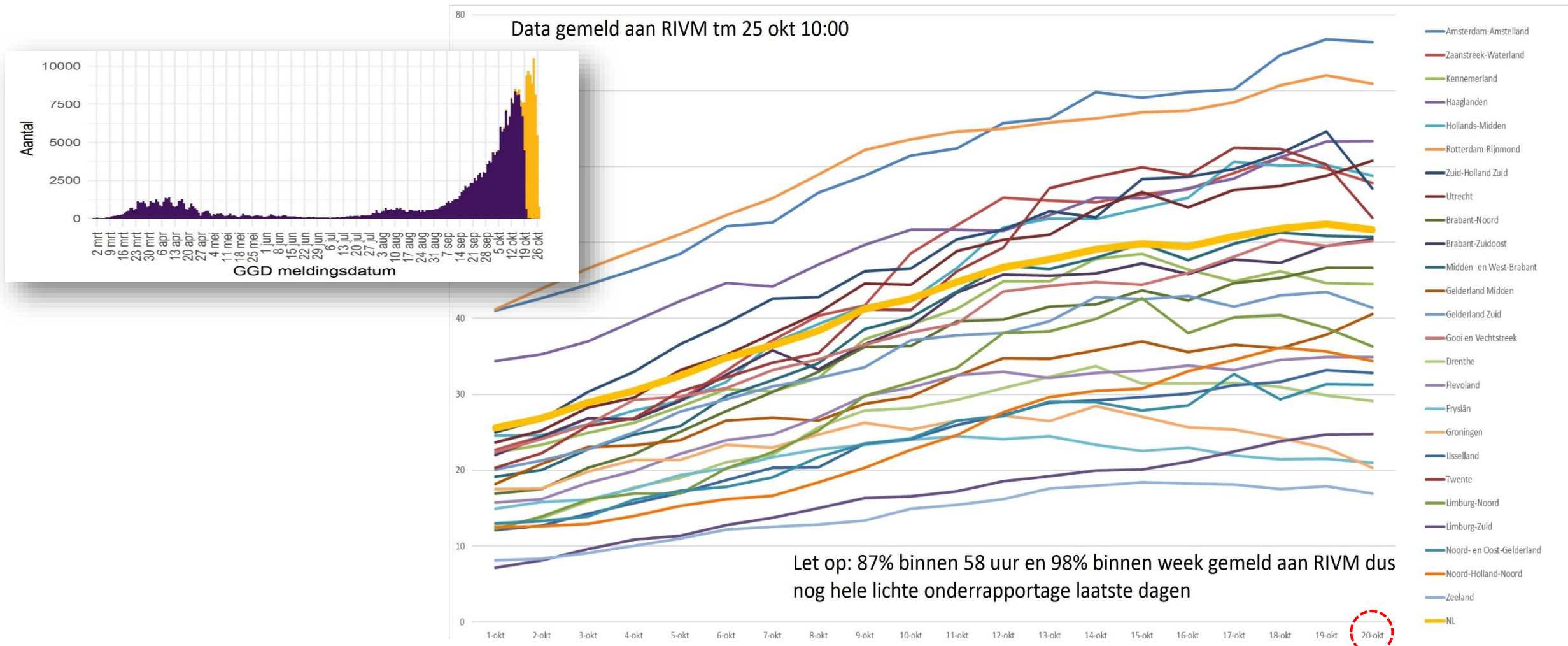
- 27 februari: eerste geval; case finding en contact opsporing
- 1 maart: advies aan reizigers om thuis te blijven bij hoesten
- 6 maart: advies voor Noord-Brabant om thuis te blijven bij hoesten
- 9 maart: geen handen schudden thuiswerken voor Noord-Brabant
- 12 maart: advies om thuis te blijven bij hoesten, thuiswerken waar mogelijk
- 16 maart: sluiting scholen en kinderdagverblijven, sluiting horeca
- 11 mei: heropening primair onderwijs en kinderdagverblijven, contactberoepen
- 1 juni: heropening voortgezet onderwijs, horeca, theater, musea, met maximale groepsgrootte 30
- 1 juli: maximale groepsgrootte losgelaten
- 7 augustus: bco Amsterdam, Rotterdam beperkt
- 18 augustus: maximaal 6 gasten ontvangen
- 28 september: maximaal 3 gasten ontvangen horeca om 22:00 uur dicht, maximale groepsgrootte 30 binnen 40 buiten, mondkapjes geadviseerd
- 13 oktober: horeca dicht, maximale groep 4 personen, geen sportcompetitie

COVID-19

epidemiologie na maatregelen 28 september

7-daags gemiddeld aantal meldingen per 100.000 per regio (GGD meldingsdatum)

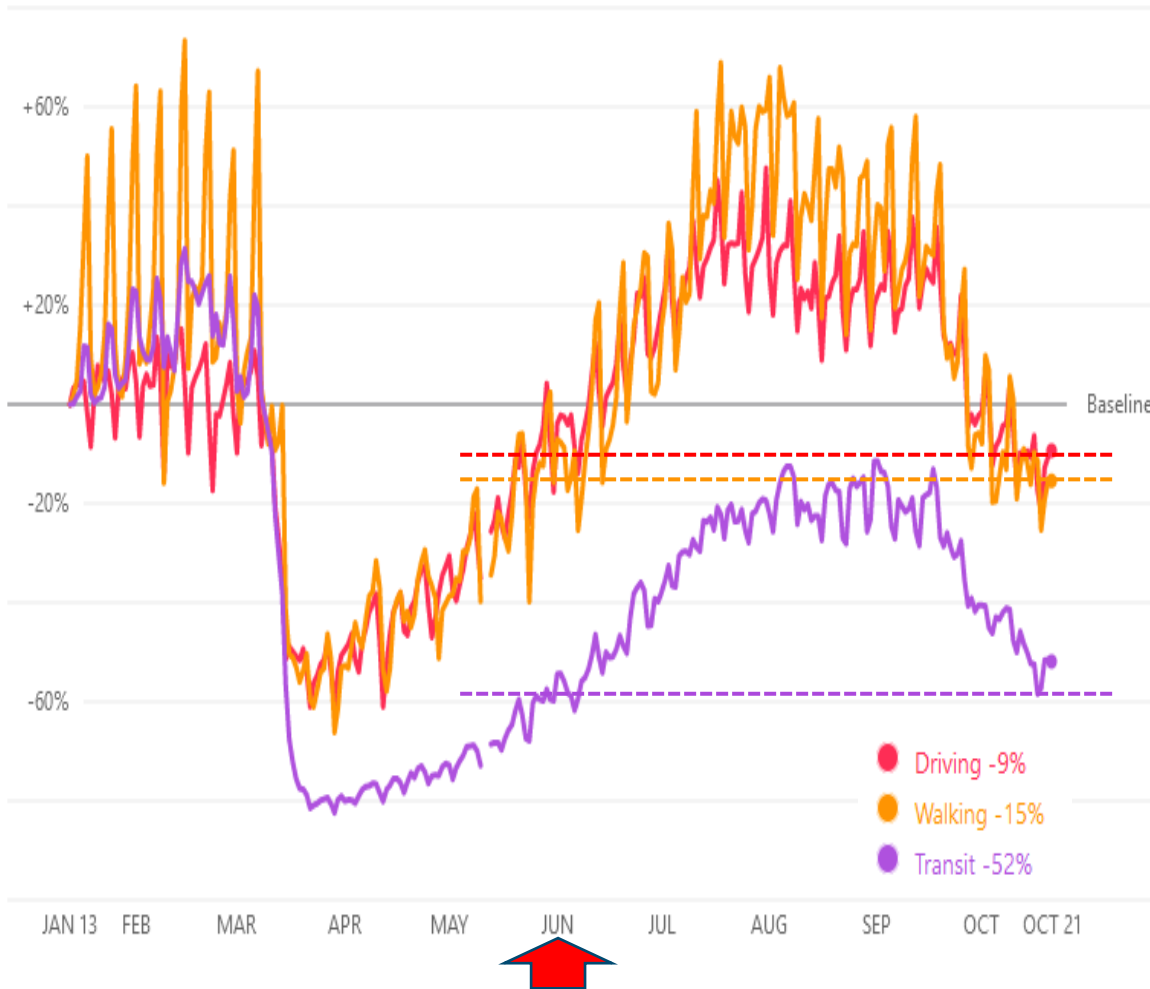
Mobility trends

Apple trends en Google mobility

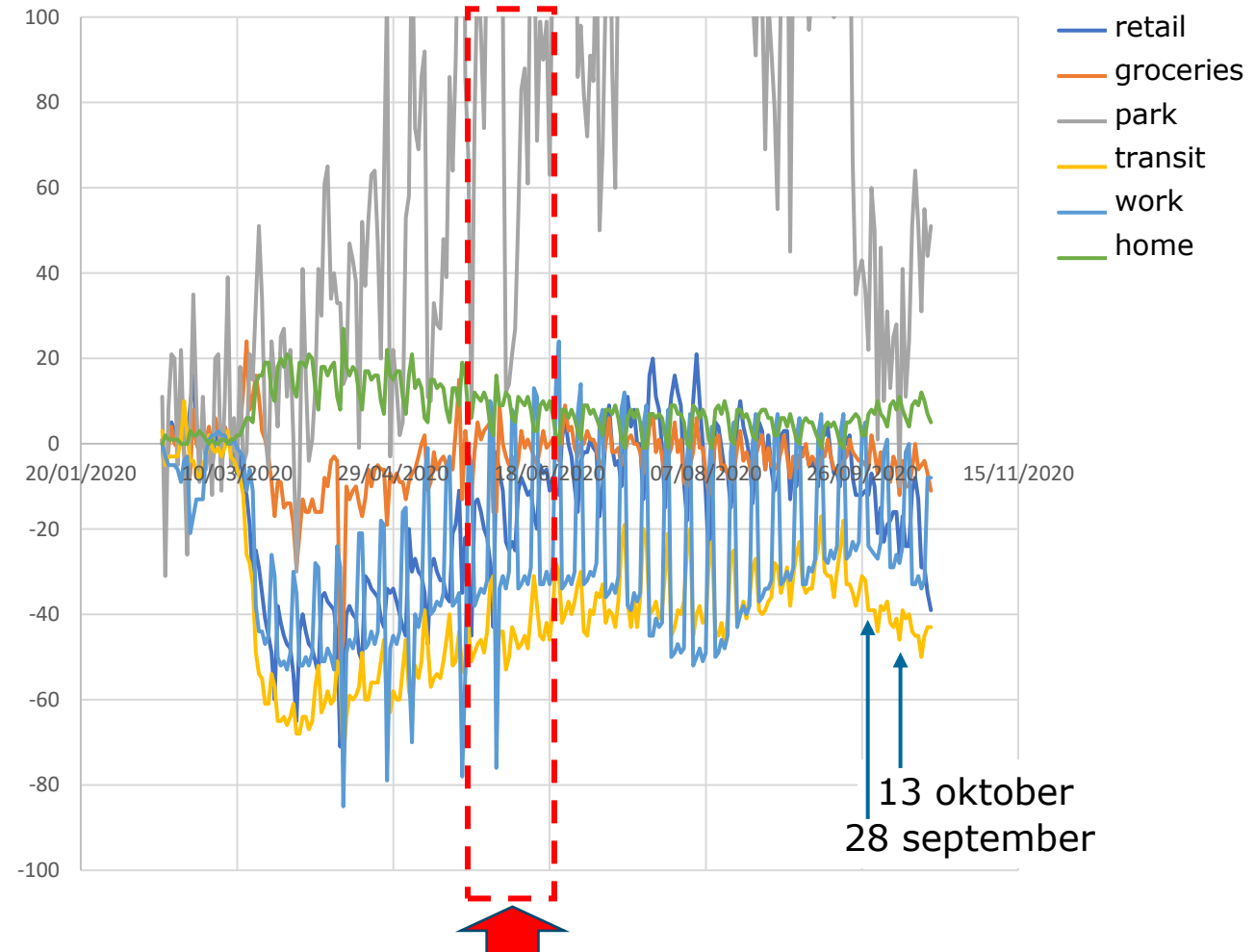

Apple mobility trends
 Google community mobility
 OV-incheck ed
 Gedragsunit RIVM-GGD

Apple mobility trends

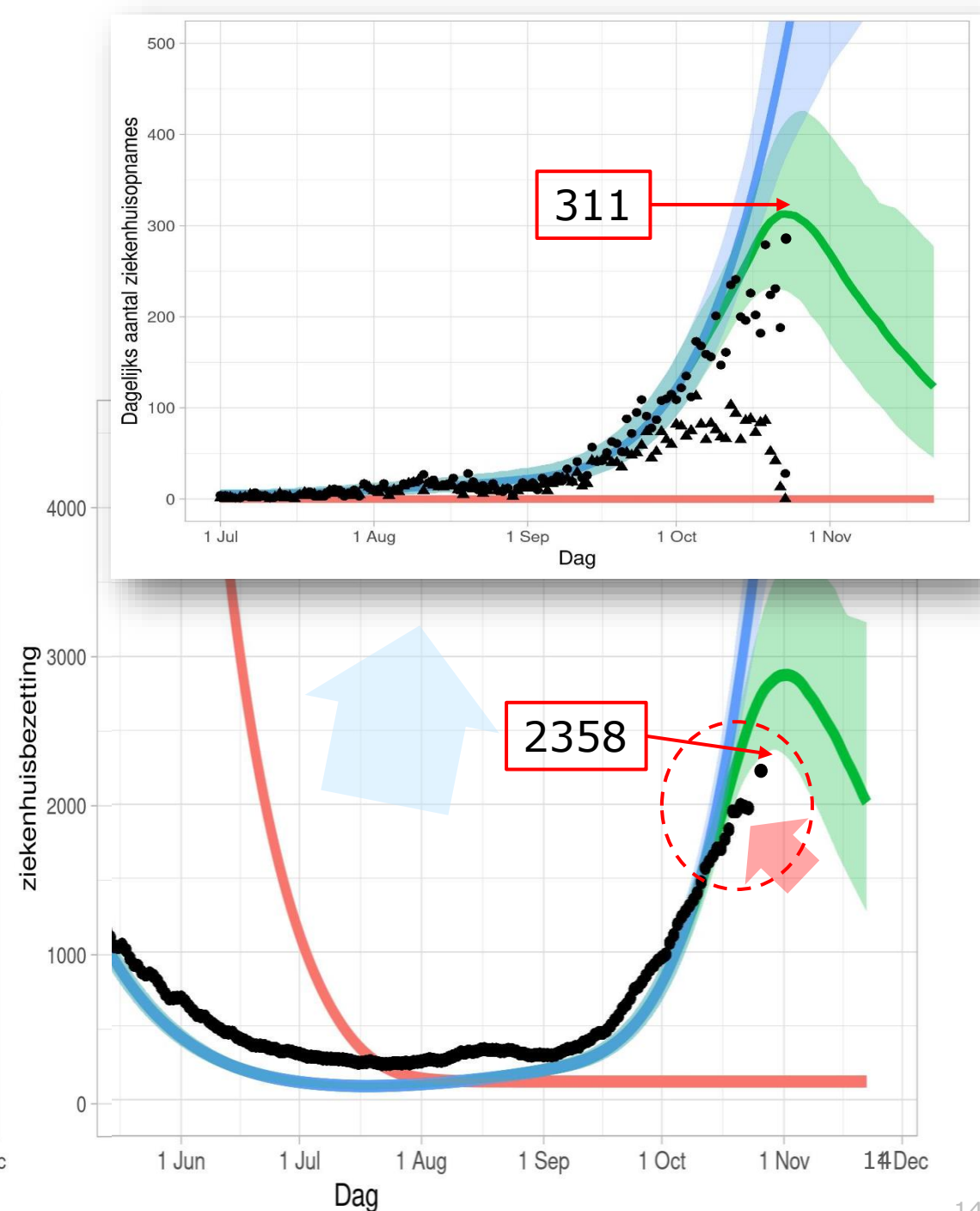
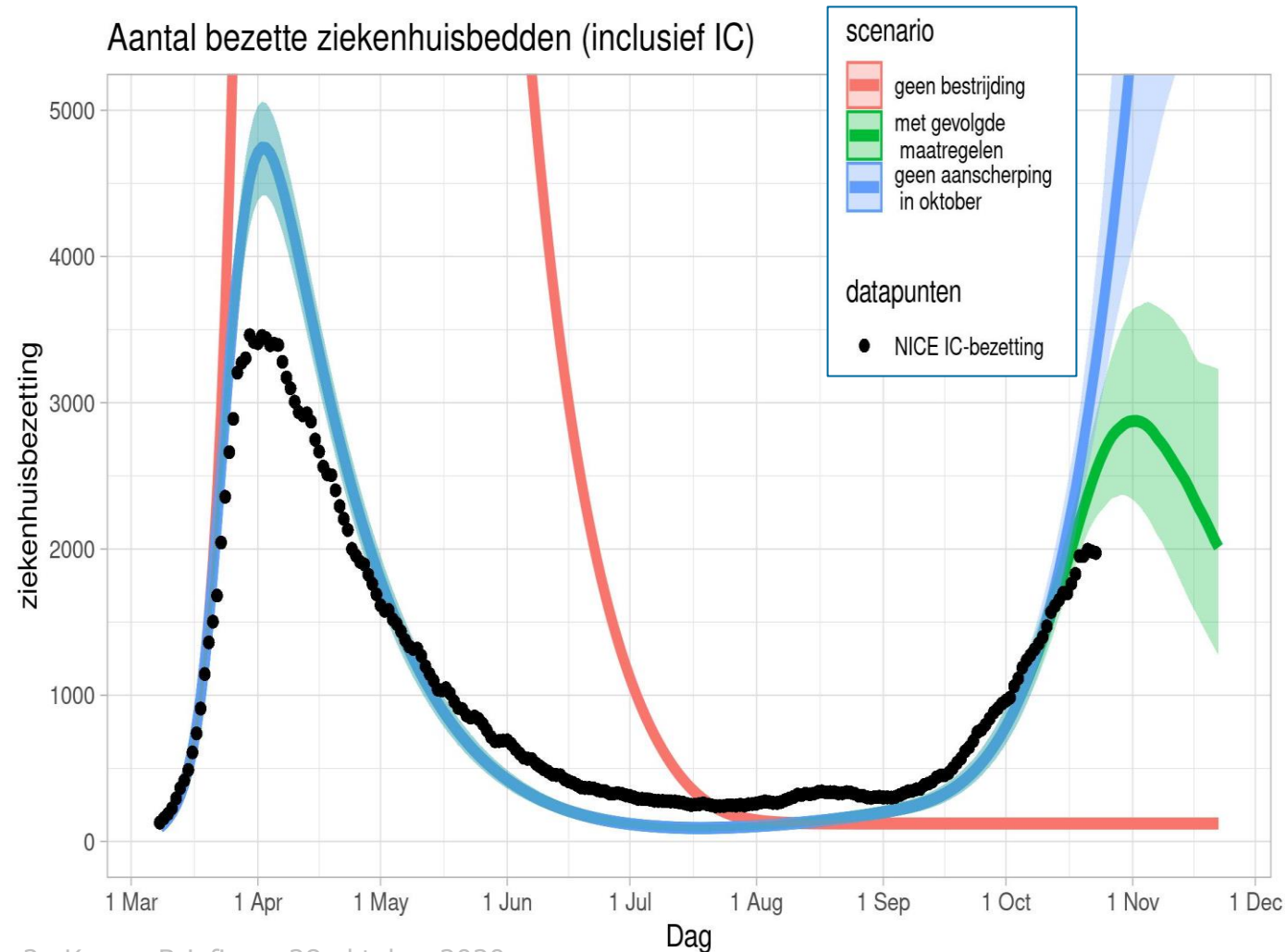
Google mobility trends

COVID-19 | NL

prognose verpleegafdelingen

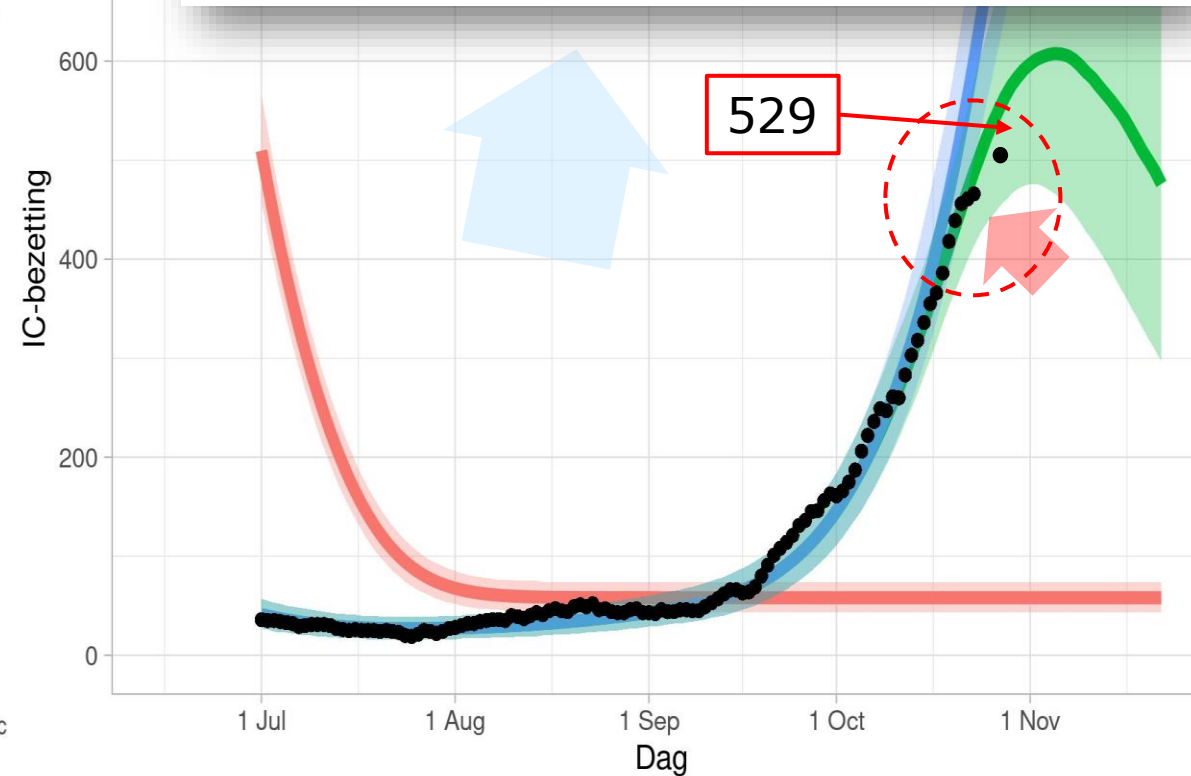
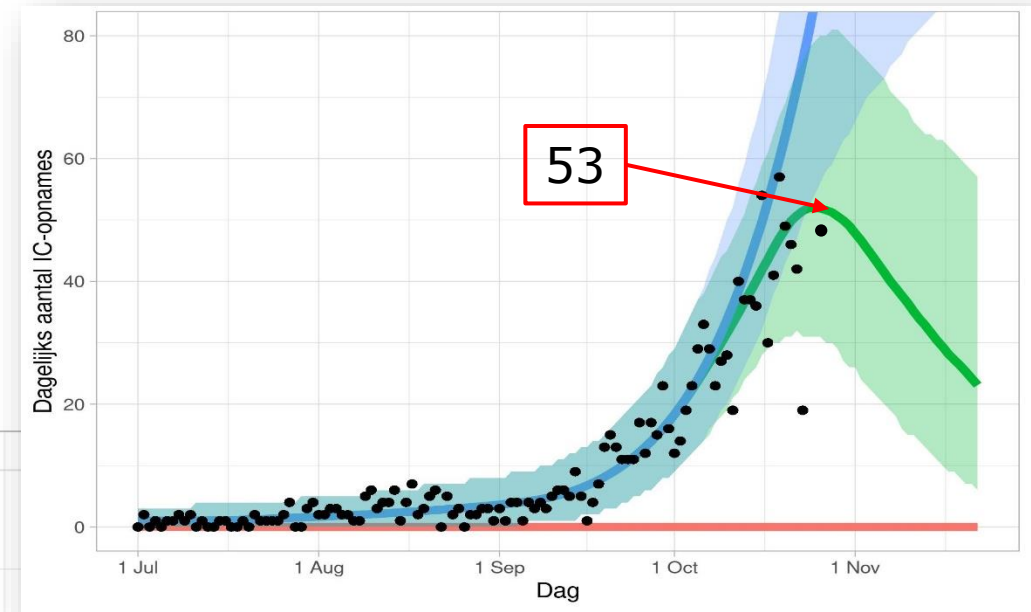
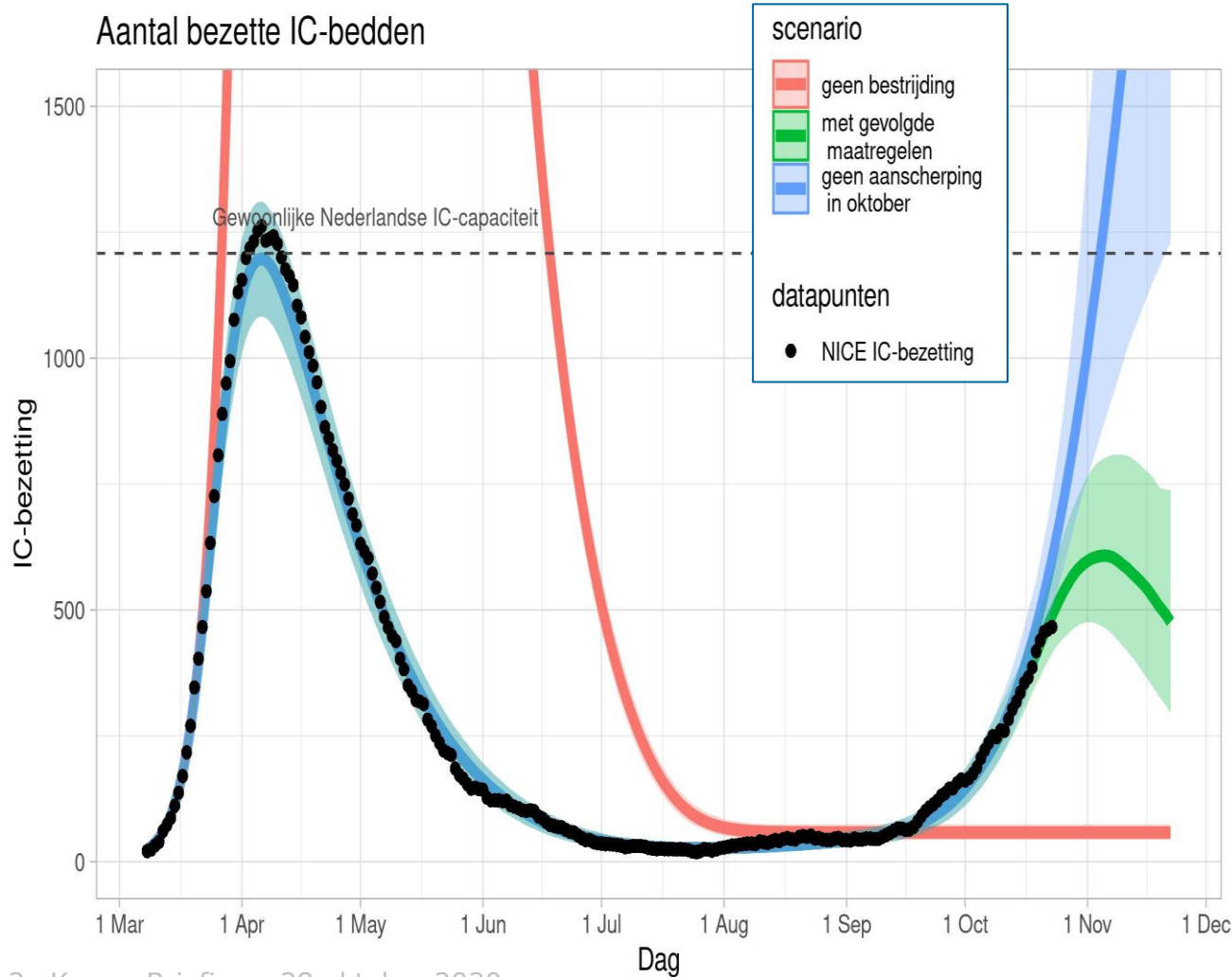
aanname dat maatregelen oktober werken!

COVID-19 | NL

prognose IC-afdelingen

aanname dat maatregelen oktober werken!

COVID-19 | NL

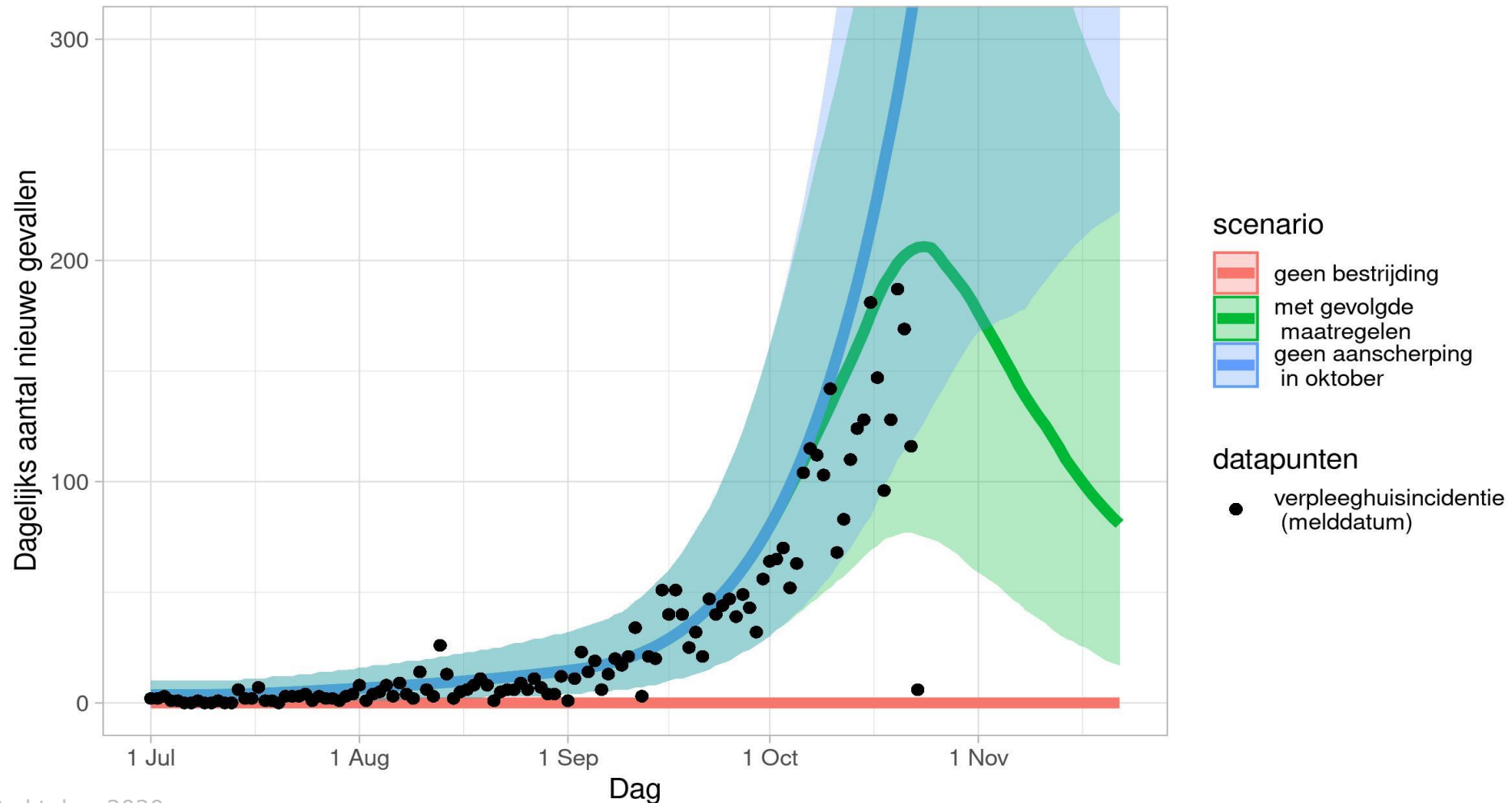
prognose verpleeghuizen

Let op: melddatum (datapunten) loopt gemiddeld 2,5 dag achter!

aanname dat maatregelen oktober werken!

Aantal COVID-19-gevallen in verpleeghuizen per dag

Scenario onderzoek achtergrond

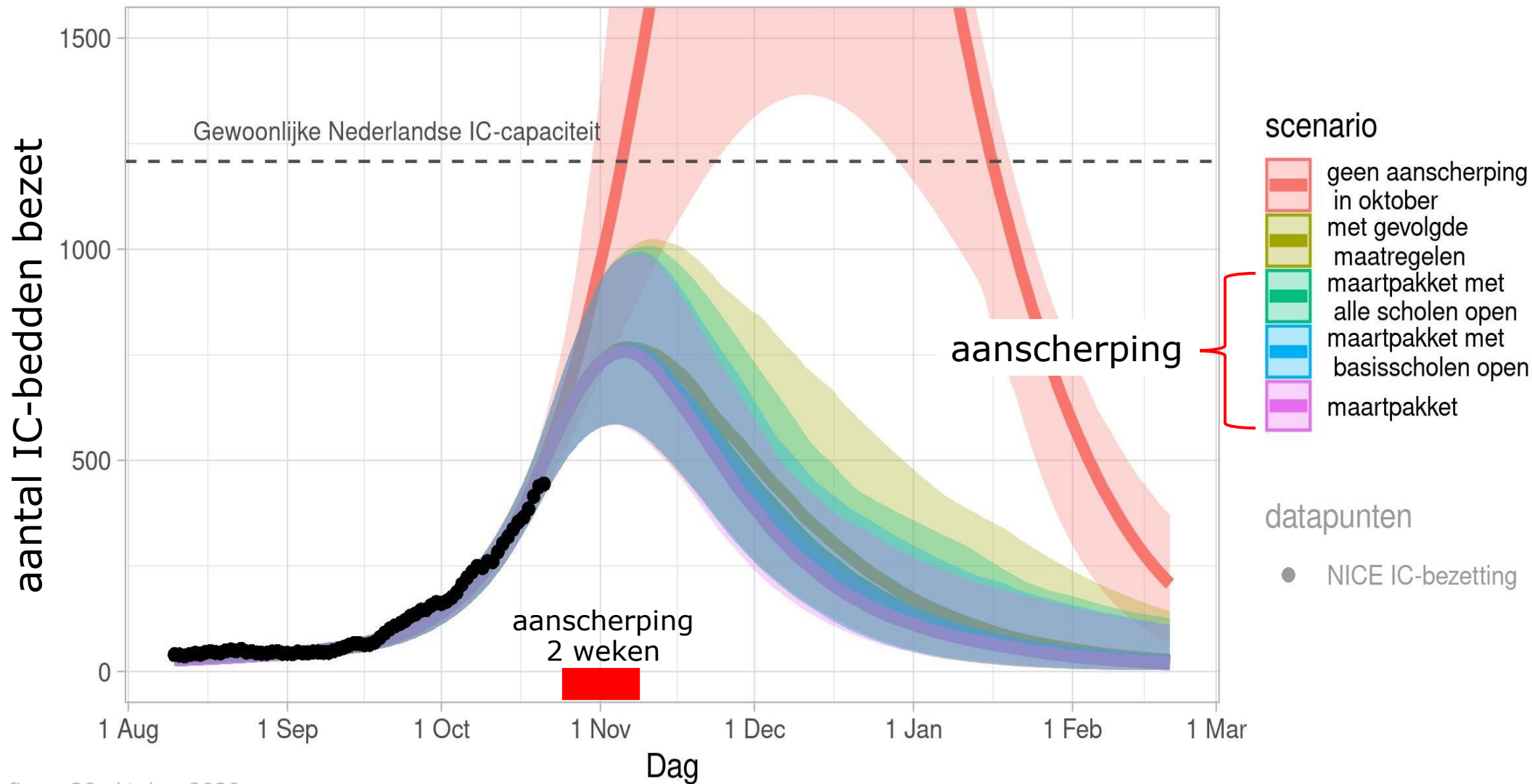
- Maatregelen per 28 september hadden niet verwachte effect:
  - horeca om 10 uur dicht/ kleinere groepen binnen (max 30) en buiten (max 40)
  - minder bezoek thuis / thuiswerken waar mogelijk
- Extra maatregelen per 15 oktober:
  - horeca dicht, geen evenementen, geen teamsport
  - nog minder bezoek thuis / thuiswerken extra benadrukt
- Verwachting: nu wél gewenste effect!
  - dit is óók de **aanname** in het model!

Verschillende scenario's zijn gesimuleerd en doorgerekend.

Scenario onderzoek

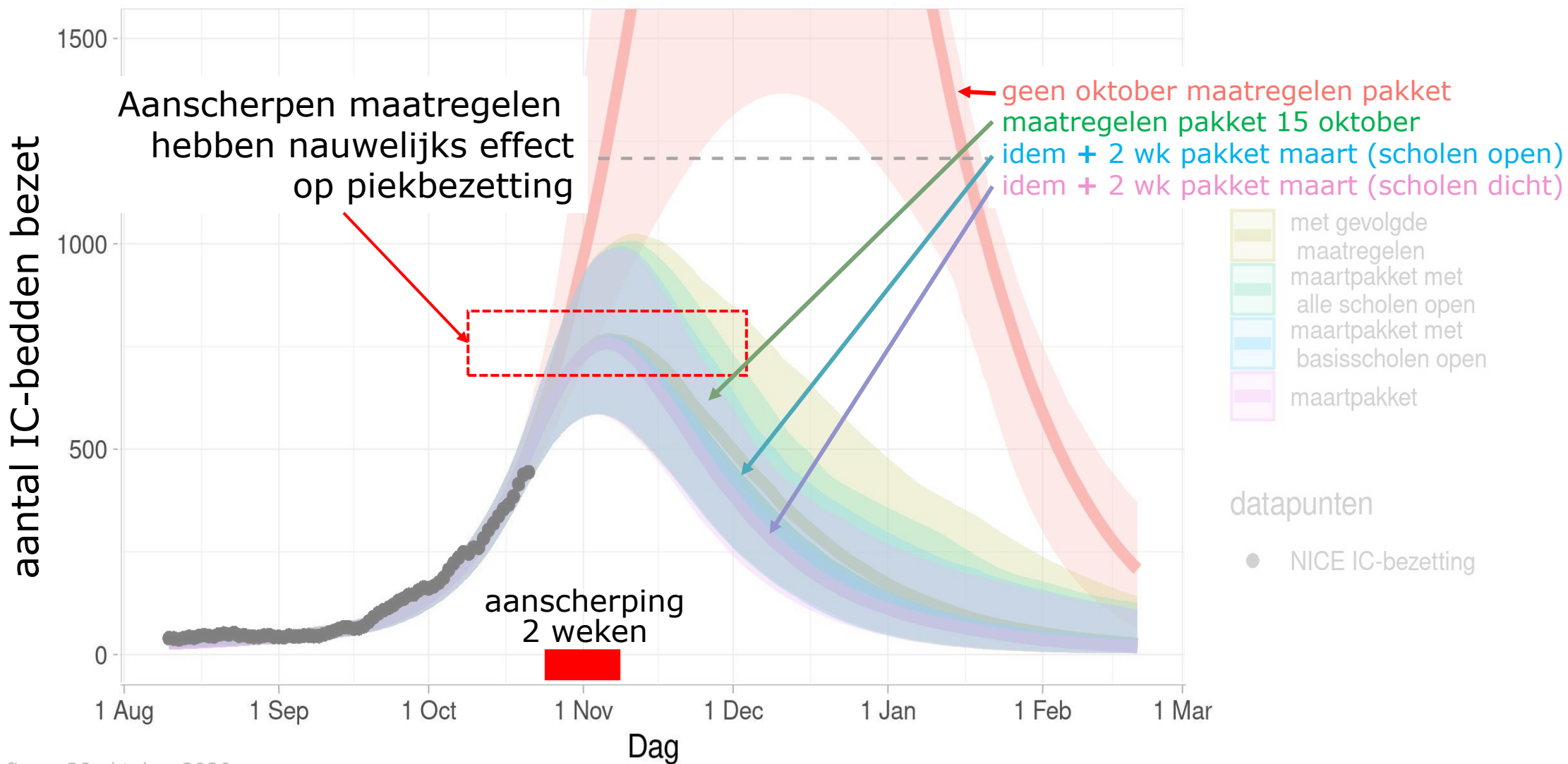
voorbeeld – twee weken aangescherpte maatregelen

Scenario onderzoek

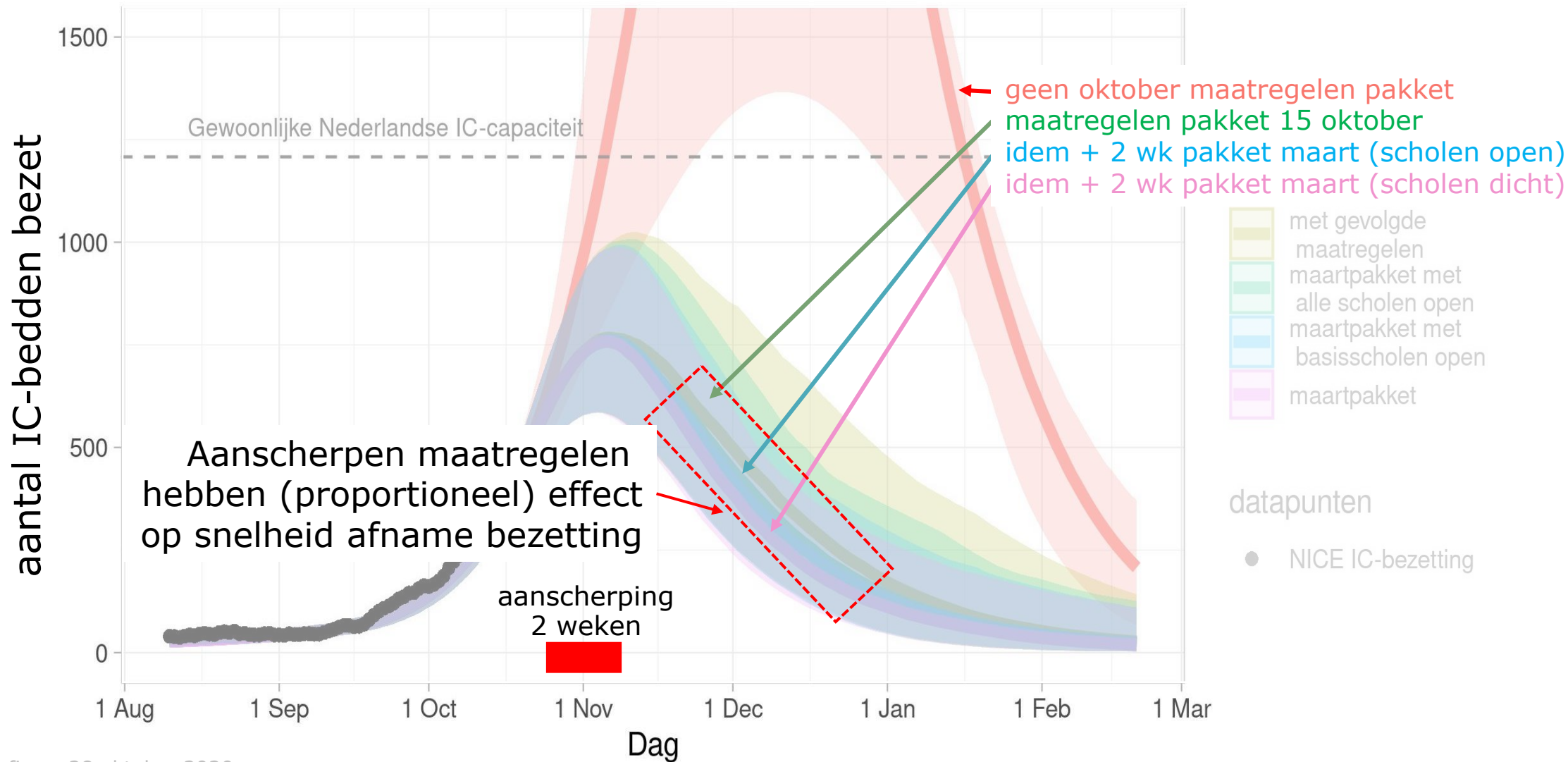
voorbeeld – twee weken aangescherpte maatregelen

Scenario onderzoek

voorbeeld – twee weken aangescherpte maatregelen

R_t -waardes **in scenario's** op maandag 26 oktober

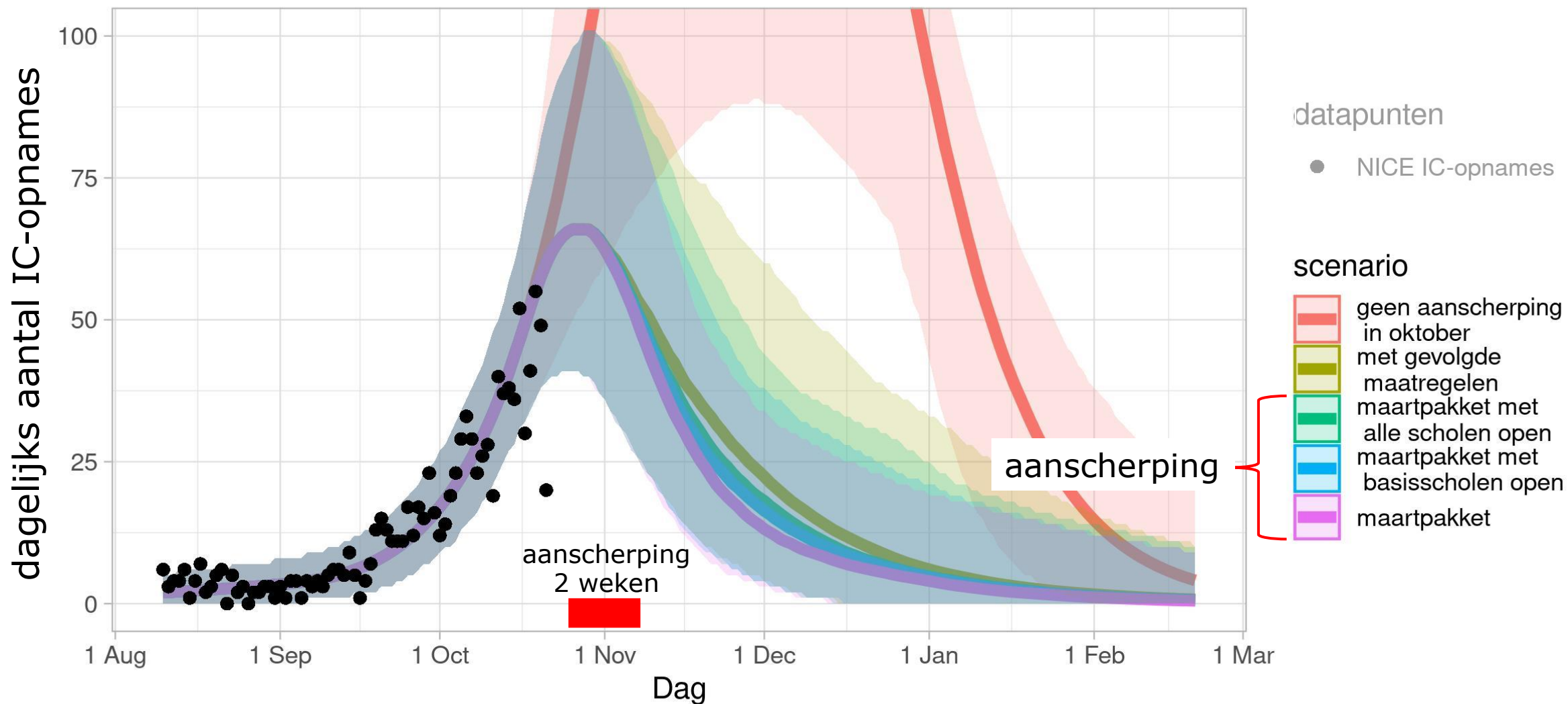
NIET o.b.v. data, maar via verondersteld effect van maatregelen

Scenario	R_t -waarde
geen aanscherping in sept/oktober	1.25 (1.11 – 1.40)
met gevolgde sept/oktober maatregelen	0.88 (0.75 – 0.99)
maartpakket, alle scholen open	0.83 (0.72 – 0.91)
maartpakket, basisscholen open	0.79 (0.71 – 0.90)
maartpakket, scholen dicht	0.74 (0.66 – 0.82)

Scenario onderzoek

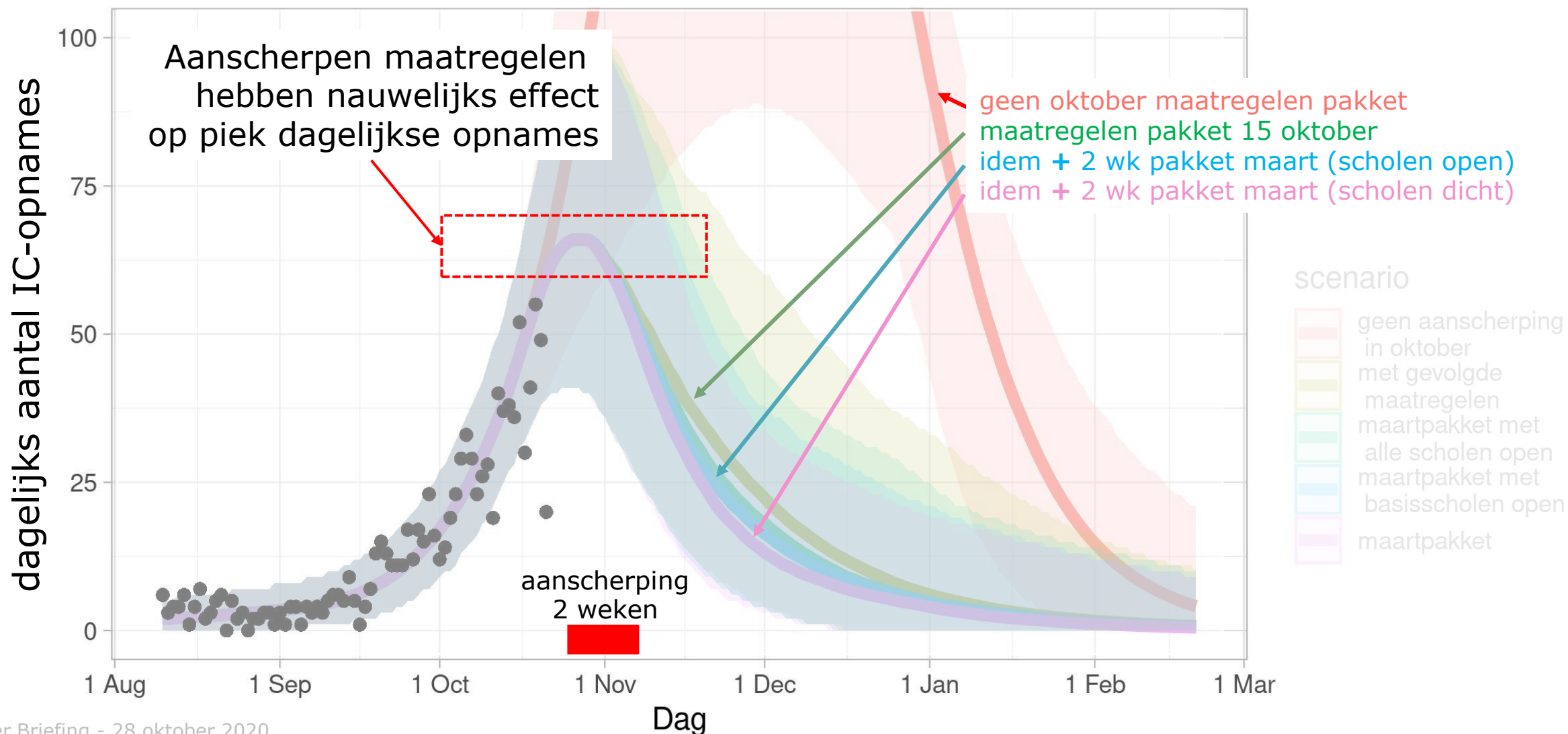

voorbeeld – twee weken aangescherpte maatregelen

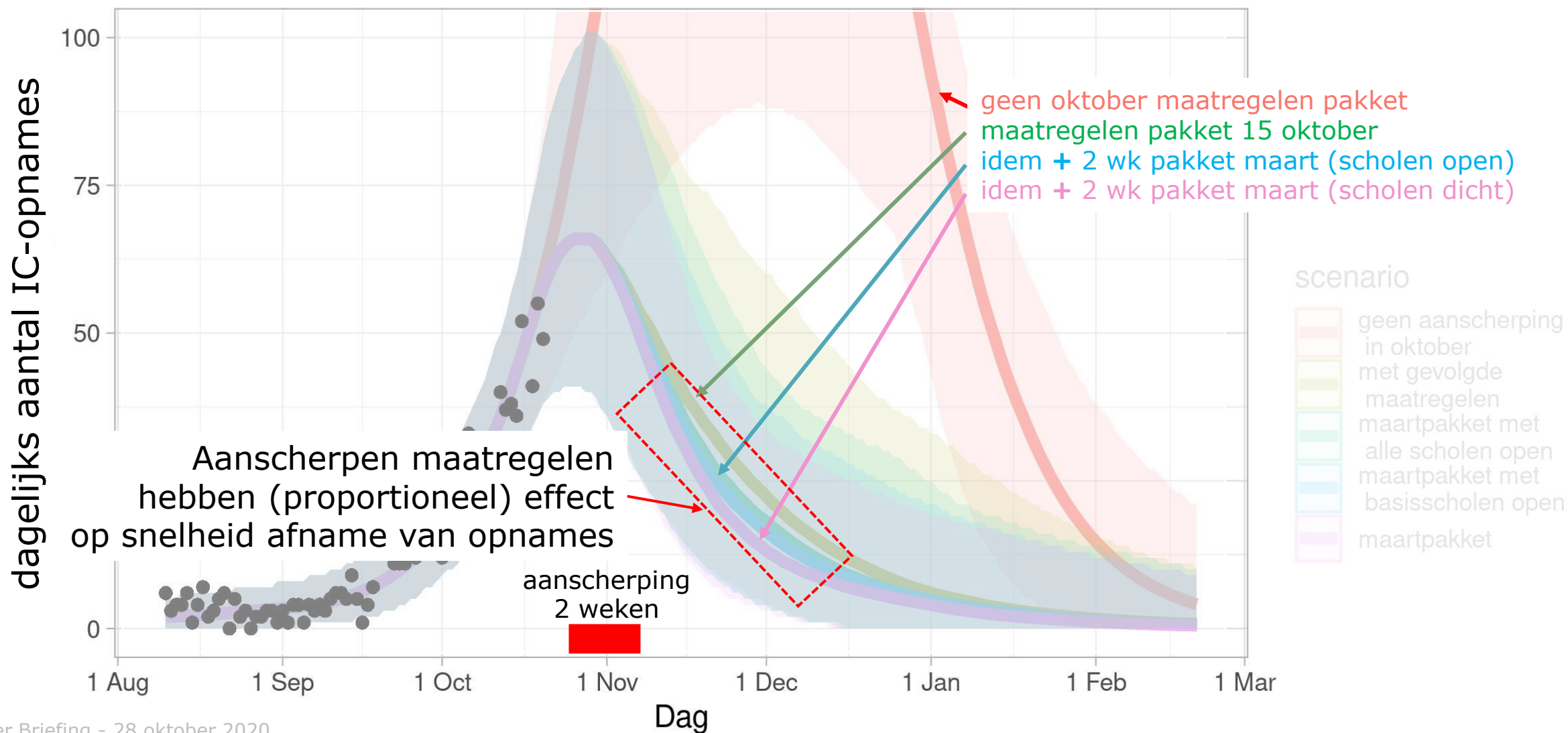

Scenario onderzoek voorbeeld – twee weken aangescherpte maatregelen

Scenario onderzoek voorbeeld – twee weken aangescherpte maatregelen

Scenario onderzoek

voorlopige conclusie en verdere analyse

- Nog net te vroeg om effect van 15 oktober maatregelen vast te stellen
- Afvlakking maar nog geen overtuigende afname van COVID-19 gevallen
- Aangescherpte maatregelen hebben geen effect op piek-bezetting, maar wel op snelheid van afname van dagelijkse opnames en de bedbezetting
- Scenario's vragen nadere analyse:
  - zorgbelasting
  - maatschappelijke gevolgen
  - economische consequenties
  - etc.

NB: onder aanname dat maatregelen per 15 oktober effectief zijn!

COVID-19

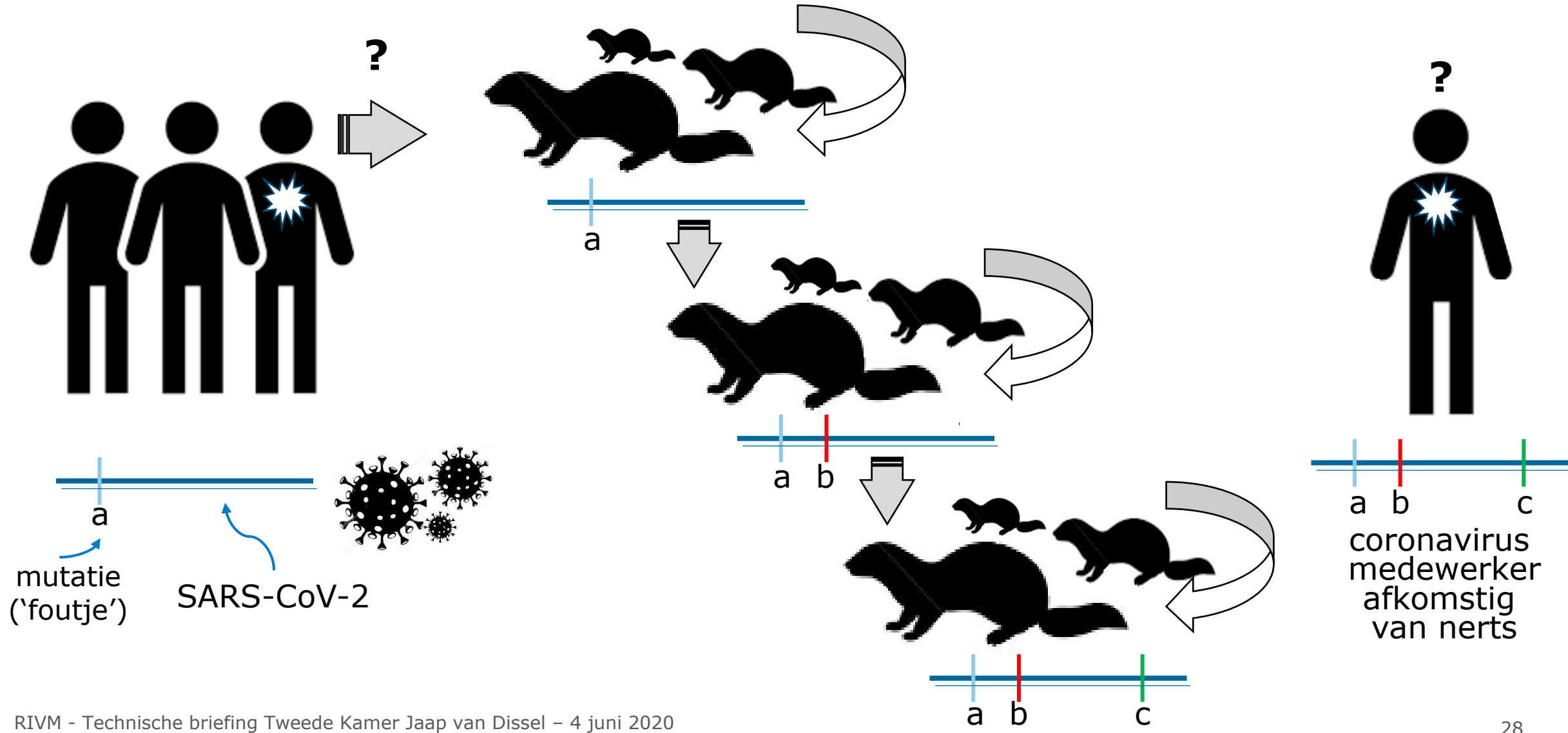
informatie nertsen

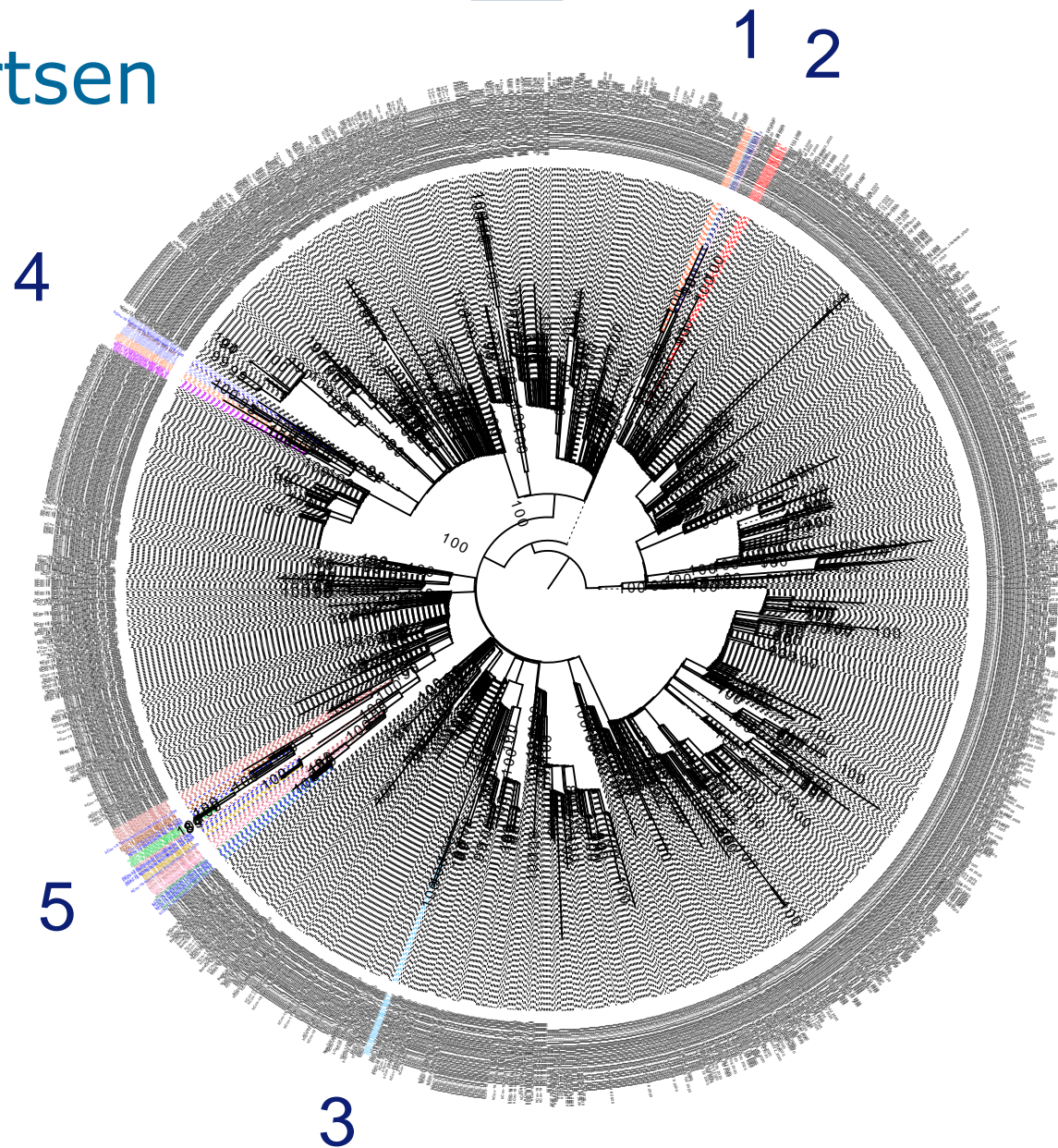
- Inmiddels 68 bedrijven met infectie
- Virus is op vijf momenten geïntroduceerd (5 clusters) en daarna gaan verspreiden tussen bedrijven
- Laatste weken met name cluster A dat uitgroeit
- Bronnen worden onderzocht (project LNV > UU-WUR-GD-ErasmusMC) maar nog geen sluitende verklaringen
- Nog steeds incidenteel positief geteste personen, met virus dat uit de dieren afkomstig is
- Virus van cluster A vertoont tekenen van verandering, mogelijk passend bij adaptatie aan nertsen

COVID-19 uitbraak

hoe stel je overdracht van nerts-op-mens vast?

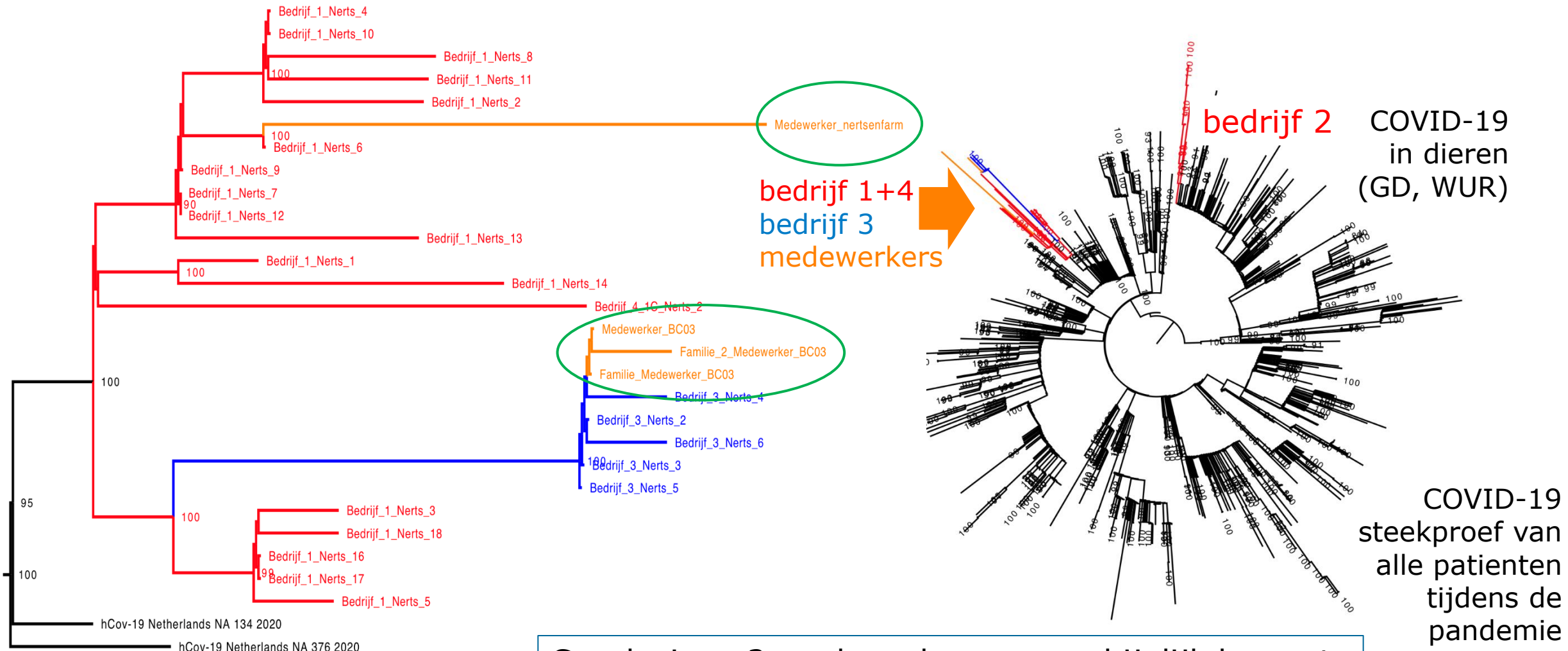

COVID-19 informatie nertsen 5 clusters

COVID-19 uitbraak

hoe stel je overdracht van nerts-op-mens vast?

Conclusie: ≥ 2 medewerkers waarschijnlijk besmet door nertsen, maar geen bewoners in omgeving